

ŠAHID

Godina XIII

Broj 23

Decembar 2008.

Zu-l-hidže 1429.

Cijena 1 KM - Za inostranstvo 2 €

Uz ispraćaj XIII generacije maturanata

**TRUD SE
UVIJEK ISPLATI**

300 vakifa za izgradnju školske džamije

**VAKUF JE
TRAJNO DOBRO**

Jubileji

**DESETOGODIŠNJICA
MATURE TREĆE
GENERACIJE
MATURANATA**

**Sve što je na Zemlji prolazno je,
ostaje samo Gospodar tvoj,
Veličanstveni i Plemeniti**

„Šahid“

List učenika

Medrese „Osman ef. Redžović“

Čajograd, Visoko, BiH

Tel: 032/745-771; fax: 032/745-770

e-mail: sahid.redakcija@gmail.com

www.medresa.org

Izdavač:

Medresa „Osman-ef. Redžović“

Glavni i odgovorni urednik:

Zehra MAHMUTOVIĆ

Sekretar redakcije:

Ensar MAHMUTOVIĆ

Voditelj novinarske sekcije:

Emir UZUNALIĆ, prof.

Lektor:

Saliha DELIBAŠIĆ, prof.

Redaktura:

Emir UZUNALIĆ, prof.

Redakcija:

Zehra MAHMUTOVIĆ, Ensar MAHMUTOVIĆ,

Semir DIZDAREVIĆ, Almedin SPAHIĆ,

Armin VUKOVIĆ, Emir HODŽIĆ,

Ibrahim ĐOZIĆ, Izet ČIŠIĆ, Zajim KRUŠKO,

Dženan FEJZIĆ, El-Nur MEHMEDOVIĆ,

Safija ALIČKOVIĆ, Jasmina HASIĆ,

Lamija BABIĆ, Čerima ČOLAKOVIĆ,

Nejra OMEROVIĆ, Amina SMAILAGIĆ,

Lejla ZULIĆ, Emina HADŽIĆ,

Selma KOVO, Merima MUJANOVIĆ,

Nadžida ALIHODŽIĆ, Amila FAZLIĆ

Saradnici u ovom broju:

Demir GRAHIĆ, Suraja PODOJAK

Sumejja DURMIŠ, Sadžida ALIHODŽIĆ,

Ismeta HAMZIĆ

DTP i naslovna strana:

Dženan HANDŽIĆ, prof.

Foto:

Dženan HANDŽIĆ

Ensar MAHMUTOVIĆ

Štampa:

REMIX, Visoko

List izlazi povremeno

Šahid je upisan u evidenciju javnih glasila

Ministarstva

obrazovanja, nauke, kulture i sporta BiH

pod brojem 496 od 8.4.1995. god.

Iz urednikovog pera

Poštovani čitaoci;

Nakon malo dužeg vremena pred Vama se nalazi novi, 23. broj našeg i Vašeg lista „Šahid“.

Produženi đачki odmor i niz drugih događaja razlog su tome što je „Šahid“ izašao kasnije nego je to planirano. Ali to nije bilo prepreka da se i ovaj put okitimo zanimljivim, poučnim, ozbiljnim, pa i manje ozbiljnim temama.

Iz sadržaja, prije svega, treba izdvojiti ispraćaj 13. generacije maturanata naše Medrese. Ova generacija ostaje u našim sjećanjima, naročito po učenicima generacije, Elvedinu Bešliji i Ahiri Ohran. Tugu zbog rastanka sa još jednom generacijom, donekle, zamjenjuje činjenica da je ove godine iz raznih krajeva Bosne i Hercegovine, pa i šire upisana 17. generacija onih koji su savjetovanjem iskusnih, ali i s vlastitim željama svoje školovanje nastavili u Medresi.

U duhu kur'anskog ajeta: „Čovjek je stvoren da se trudi“, Medresa iz dana u dan napreduje. Prije svega, kompleks Medrese proširen je prostorom koji će u skorije vrijeme biti preuređen i prilagođen potrebama učenika.

Ono što nas čini drugačijim od ostalih obrazovnih ustanova jeste to što su od ove godine učionice bogatije nastavnim sredstvima koja nas, koliko toliko, približavaju našim vršnjacima u evropskim školama. O čemu se radi pročitajte sami.

Promjene kroz koje prolazi savremeno društvo svakako se dotiču i odgoja u medresama, odnosno internatima. Želeći odgovoriti na zahtjeve vremena, Islamska zajednica je organizirala jednodnevni seminar stručnog aktiva odgajatelja u Medresama sa područja Bosne i Hercegovine i Sandžaka, čiji je domaćin bila naša medresa. Kako je protekao seminar i kakvi su zaključci doneseni, također možete pročitati u ovom broju.

Učenici naše Medrese su i ovaj mubarek Ramazan proveli širom Bosne i Hercegovine. Čitajte o njihovim iskustvima koje su donijeli sa ovogodišnje ramazanske prakse.

U ovom broju također možete pročitati tekst o Kurban-bajramu, načinu i o značaju prinošenja žrtve na Allahovom putu.

Od redovnih rubrika izdvajamo predstavljanje knjige, poučne priče i poeziju.

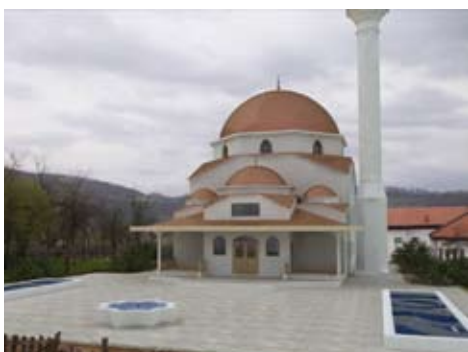
U ime Redakcije i u svoje ime srdačno Vas selamimo i čestitamo Vam nastupajuće dane Kurban-bajrama riječima Bajram Šerif Mubarek Olsun.

Mahmutović Zehra, IV-b

Uz ispraćaj XIII generacije maturanata

4 **TRUD SE UVIJEK ISPLATI**

300 vakifa za izgradnju školske džamije

19 **VAKUF JE TRAJNO DOBRO**

Jubileji

26 **DESETOGODIŠNJICA MATURE TREĆE GENERACIJE MATURANATA**

Vjerske teme

KABA - KUĆA MOJE DUŠE

7

Sa medresanskog minbera

OBRAZOVANJEM I AKCIJOM U BOLJU BUDUĆNOST

12

Stručno usavršavanje

ODRŽAN PRVI SEMINAR ZA ODGAJATELJE U MEDRESAMA

17

Naši velikani

ILHAMIJA, UZOR PRAVEDNIH

22

Utisci sa ramazanske prakse

RAMAZAN U HERCEGOVINI Medžlis IZ Jablanica, džemat Doljani

29

izlog knjige: Annemarie Schimmel, "Geografija pjesnika"

ZAPADNA DUŠA SA ORIJENTALNIM SRCEM

34

Upoznajte osoblje Medrese

NAŠE KUHARE KRASE I STRUKA I AHLAK

40

UZ ISPRAČAJ XIII GENERACIJE MATURANATA

TRUD SE UVIJEK ISPLATI

Iako vijest o održavanju svečane akademije povodom ispraćaja XIII generacije maturanata Medrese „Osman-ef. Redžović“ zbog skučenosti prostora za prijem gostiju namjerno nismo objavljivali nigdje u medijima, školski amfiteatar opet je bio pretijesan da primi sve koji su željeli prisustvovati ovom svečanom činu i programu koji su pripremili učenici i profesori Medrese. Ako je suditi po komentarima onih koji su bili na svečanosti, vrijedilo je doći.

Piše: Dženan Handžić, prof.

Ovogodišnja svečana akademija razlikovala se od sličnih svečanosti kakve obično priređuju medrese za svoje maturante po scenariju kojim je ona podijeljena na zabavni dio za koji su se pobrinuli članovi dramske, recitatorske i horske sekcije sa svojim vođama, i glavni, svečani dio, dodjelu diploma i nagrada maturantima, te obraćanje gostiju.

Učenjem ašereta skup je otvorio Enes Semić, učenik III razreda Medrese, nakon čega su voditelji programa, Suad Smailhodžić i Saliha Delibašić, najavili tačke prvog dijela svečanosti.

Naravno, prije svega, dobrodošlicu prisutnim i uvodnu besjedu održao je direktor Medrese, Džemal Salihsahić. Evo šta je on tom prilikom, između

ostalog, rekao prisutnima:

“I reci trudite se! Allah će trud vaš vidjeti, a i Poslanik Njegov i vjernici...” (Kur'an, sura 9, ajet 105)

Poštovani gosti, cijenjeni maturanti i roditelji, drago nam što smo zajedno da podijelimo današnju radost uspjeha i iskustva.

Ponosni smo na uspjeh kojeg je, zahvaljujući srčanoj želji, lijepom nijetu i entuzijazmu, postigao složni Kolektiv Medrese. Naš uspjeh je očigledan! Uradili smo veliki posao. Dokazali smo da se može dosta postići predanim i planskim radom. Mi sa radošću podnosimo žrtve koje su uvjet i garant budućeg dobra. Trudimo se da Medresa postane još atraktivnija i da privuče dovoljan broj zdravih i vrijednih osnovaca.

Sretni smo zbog realiziranja ideje o izgradnji Komplexa Čajangradske medrese koji će

jasno svjedočiti ovremenu u kome živimo i o njegovim graditeljima. Danas vam želim reći da je naš cilj na nekoliko koraka pred nama. Krug koji smo počeli iscrtavati i graditi prije šesnaest godina, dok je još trajao rat, skoro je zatvoren. Kada se sutra, akobogda, taj krug sastavi, bit će to svojevrsna „piramida znanja“, kako po položaju i funkcionalnosti, tako i po sadržaju rada. Sad nam već ostaje malo da doziđujemo na čvrstim temeljima.

Jedna japanska mudrost glasi: „Sreća pomogne nekad, a rad uvijek!“ Zato smo toliko truda i ljubavi uložili u izgradnju Medrese. To je krupan, ali častan, najčasniji zadatak! Valja i dalje planirati, lobirati i boriti se za dovršetak kompleksa, za njegovu afirmaciju, za...! Boriti, samo boriti! Pouzdati se u Allaha Svemogućeg, Svevidećeg, Sveprisutnog, pa krenuti. Naprijed. Dalje. Valja

Značajno je napomenuti da oko 70% naših maturanata nastavlja studij na raznim visokim školama. Maturanti svih naših medresa su svojevrsno osvježenje bošnjačke populacije. Oni su naš najvredniji hajrat!

se boriti, samo boriti za kvalitet rada, za nove generacije učenika i nove kvadrata građevinskog i zemljišnog prostora! Davno je rekao veliki Nijemac Breht: „Kad se boriš, poneku bitku možeš i izgubiti, a ako se ne boriš, već si unaprijed izgubio.“

Ovakav čvrst stav prema odgoju i obrazovanju i želja da što više Bošnjaka prođe kroz naše medrese, proističe iz uvjerenja da su odgoj i obrazovanje za Bošnjake, u datim prilikama, prioritet prioriteta. Medrese su svojevrsna preventiva u izgradnji zdravog društva. To su institucije koje približavaju Bošnjake jedne drugima i predstavljaju važan faktor u izgradnji zdrave islamske, patriotske i nacionalne svijesti. Radi toga ih volimo i, u granicama mogućnosti, pomažemo!

Zajednički postignuti rezultati i povjerenje koje uživamo obavezuju nas da nastavimo kako smo započeli. Zato, poštovana braćo i sestre, pozivamo i vas da iskoristite spomenutu priliku i uzmete učešća u izgradnji Komplexa Medrese, koji

predstavlja svojevrsan kulturni koridor. Muhamed a.s. je jednom prilikom rekao: „Blago onom ko zadrži višak govora, a podijeli višak imetka“. Ili: „Što sam potrošio to sam imao, a što sam podijelio, to imam.“

Bez vaše pomoći mi ne bismo mogli «medresovati», odnosno, ne bismo mogli sagraditi školsku zgradu, đачki dom, prilazni put, amfiteatar, novi vodovod. Vaša pomoć, poštovani gosti, potrebna nam je i dalje, kako bismo mogli ozbiljno planirati dovršetak izgradnje Komplexa Medrese kojem još nedostaje veća džamija i sportski centar.

Visočki privrednici su nam već darovali sredstva dovoljna za temelje buduće džamije. Ovom prilikom posebno se zahvaljujemo njima, kao i svim našim budućim vakifima uz čiju pomoć ćemo, u dogledno vrijeme, ako Bog da, izgraditi džamiju.

Danas Medresu završava Trinaesta generacija maturanata. Naime, na opće zadovoljstvo Islamskoj i Društvenoj zajednici «poklanjamo» 49 maturanta (26

učenika i 23 učenice). Ponosni smo na ove i ranije maturante, kojih je ukupno 800. Učili smo ih da budu odgovorni prema islamskim i radnim obavezama. Starali smo se da im ulijemo osjećaj ljubavi i svijest o vjeri i poslu. Jednostavno, učili smo ih da budu dobri ljudi i da znaju ko smo mi Bošnjaci.

Značajno je napomenuti da oko 70% naših maturanata nastavlja studij na raznim visokim školama. Maturanti svih naših medresa su svojevrsno osvježenje bošnjačke populacije. Oni su naš najvredniji hajrat!

Trinaestu generaciju ćemo pamtiti naročito po učenicima generacije Ahiri Ohran i Elvedinu Bešliji, koji su, zajedno sa ostalim kolegama, učestvovali u nastavnim i vannastavnim aktivnostima i time doprinijeli kvalitetu rada i podizanju ugleda Medrese. Pred njih smo postavljali raznovrsne, velike i teške zadatke, kako bismo ih što bolje pripremili za život.

Jednom riječju, oni su u Medresi sačuvani, ili bolje da kažemo, sačuvaniji od brojnih pošasti koje, nažalost, haraju današnjim svijetom. A kud ćeš bolji razlog postojanja i rada naših medresa?!

Nedavno smo primili Sedamnaestu generaciju učenika u prvi razred (30 učenika i 30 učenica) kojoj želimo uspjeh. Oni su u srcu osjetili poziv da se upišu Medresu, što su i učinili. Zahvaljujemo se roditeljima na ukazanom povjerenju da, u naredne četiri godine, odgajamo i obrazujemo njihovu djecu. Trudit ćemo se da opravdamo njihovo povjerenje.

Dragi prijatelji, maturanti, roditelji, u svemu je bitna ljubav! Ljubav rađa ljubav. Za ljubav ne treba snaga – ona je sama po sebi

snaga! Zato, imajte više ljubavi prema vjeri, čestitom i poštenom radu, prema domovini, naravno i prema Medresi!

Poštovana braćo i sestre, mi hoćemo i moramo ići ka budućnosti smjelije, drugačije, brže i bolje! To možemo postići radom i pameću. Trudit ćemo se da i dalje budemo uzorni muslimani i građani drage nam Bosne i Hercegovine."

Nakon Direktorovog govora, čast da prvi nastupe imali su članovi dramske sekcije koji su pripremili polusatnu predstavu „Hasanaginica“ po tekstu Alije Isakovića, dok je scenario i režiju potpisala Amina Mešinović, profesorica Bosanskog jezika i književnosti u našoj medresi. Prisutni su u potpunoj tišini i sa najvećim interesovanjem pogledali ovu odlično pripremljenu predstavu. Mnoge oči su se i orosile suzama kada je na kraju Hasanaginica tragično završila, a svi glumci su nagrađeni gromoglasnim pljeskom.

Nakon toga članovi horske sekcije proučili su ilahiju, a potom se i recitatorska sekcija predstavila izvođenjem recitala „Ali to nije sve“. Govorili su stihove našeg velikog pjesnika Mehmedalije Maka Dizdara, a za scenario i režiju ovog performansa pobrinula se druga profesorica Bosanskog jezika i književnosti u Medresi, Saliha Delibašić. Članovi horske sekcije proučili su i drugu ilahiju, i time je revijalni dio programa bio završen.

Tada je došao trenutak koji smo svi željno čekali. Bilo je vrijeme za posljednju prozivku i izlazak na scenu naših ovogodišnjih maturanata. Diplome su im uručili njihovi razrednici i odgajatelji, a poklone za 13 učenika i učenica koji su u četvrtom razredu prošli

Zajednički postignuti rezultati i povjerenje koje uživamo obavezuju nas da nastavimo kako smo započeli. Zato, poštovana braćo i sestre, pozivamo i vas da iskoristite spomenutu priliku i uzmete učešća u izgradnji Komplexa Medrese, koji predstavlja svojevrsan kulturni koridor. Muhamed a.s. je jednom prilikom rekao: „Blago onom ko zadrži višak govora, a podijeli višak imetka“. Ili: „Što sam potrošio to sam imao, a što sam podijelio, to imam.“

odličnim uspjehom uručio je direktor Medrese. Nedimu Uzunaliću i Hodžić Adeli, đacima koji su zabilježili odličan uspjeh i primjerno vladanje nagradu je uručio izaslanik reisul-uleme, prof. Dr. Enes Ljevaković, a najboljim među najboljim ovogodišnjim učenicima generacije, Ahiri Ohran i Elvedinu Bešliji, nagrade je uručio ambasador Arapske Republike Egipat, njegova ekselencija Ahmed Es-Sejjid Hattab.

Učenik i učenica generacije iskoristili su priliku da se u ime ovogodišnjih maturanata zahvale direktoru, razrednicima, odgajateljima i profesorima na brizi i trudu koji su uložili u njihovo četverogodišnje obrazovanje, te izrazili nadu da će nastaviti nizati uspjehe koje su započeli u Medresi. Oproštajnu pjesmu za maturante izvela je Suljkanović Enida, učenica IIIb razreda, a potom se skupu obratio i

egipatski ambasador, koji je došao u Medresu kako bi prisustvovao ispraćaju maturanata, ali i da bi zvanično otvorio potpuno opremljenu očnu ambulantu koju je narod Egipta nedavno darovao Medresi.

Skupu se obratio i izaslanik reisul-uleme, prof.dr. Enes Ljevaković, koji nije štedio riječi hvale za organizaciju ove svečanosti ističući da bi se ona na ovakav način mogla izvesti u bilo kojoj svjetskoj metropoli. Upućujući savjete maturantima i prisutnima, dr. Ljevaković ih je zamolio da čuvaju emanet vjere koji nose iz Medrese, i zaželio im uspjeh na daljem školovanju.

Svečanost je dovom završio hfz. Zilko Žolja, nakon čega su se zvanice uputile ka đaćkom domu gdje je svečano otvorena očna ambulanta i priređen ručak za zvanice.

VJERSKE TEME

Prigledila: Selma Kovo, Ib

KABA - kuća moje duše

„I oglasi ljudima hadž! – Dolazit će ti pješke i na kamilama iznureni, dolazit će iz mjesta dalekih.“

Allahov Poslanik a.s., kaže: „Ko hadž obavi u ime Allaha, suzdržavajući se od odnosa sa ženom i činjenja grijeha, vratit će se (kući bez grijeha) kao na dan kada ga je majka rodila“; „Za primljen hadž kod Allaha ne postoji druga nagrada izuzev Dženneta!"; „Hadžerul-esved i Mekamu Ibrahim su dva džennetska dragulja"; „Voda Zemzem je hrana lijepog okusa i lijek protiv bolesti"; „Prvih deset dana zul-hidžeta, u kojima se vrše dobra djela, najdraži su dani Uzvišenom Allahu!“

Hadž je jedan od pet temeljnih stubova naše vjere - životni ibadet. U hadisu koji bilježe Buharija i Muslim, a prenosi Abdullah b. Omer r.a., Vjerovjesnik s.a.v.s., kaže: „Islam se temelji na pet stvari: svjedočenju da nema drugog Boga osim Allaha i da je Muhammed Božiji Poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, postu mjeseca ramazana i obavljanju hadža za onoga ko je u mogućnosti.“

U periodu između dva i tri mjeseca, od trenutka odluke i pripreme za obavljanje hadža pa sve do dana povratka kući, možemo sagledati sve te sjajne utiske urezane u srcu svakog čovjeka. Obredi hadža iziskuju žrtvovanje vremena, imetka, udobnosti, kao i žrtvovanje užitaka i zadovoljstava. Sve se to čini isključivo radi Allaha dž.š. Zajedno sa iskrenom vjerom u Boga i bogobojaznošću, neprestanim spominjanjem Allaha dž.š. (zikrom i telbijjom), obavljeni hadž prožima biće svakog hadžije i na taj način

godinama ostavlja čvrst dojam u ljudskom srcu.

Hadž nedvojbeno ukazuje na činjenicu da su svi muslimani jedan ummet, te ulijeva u hadžije jedinstvene vrijednosti islama. Ljudi različite boje kože, rase i nacionalnosti se sastaju na hadžu i zajednički obavljaju obrede. Oni postaju jedan narod bez ikakvih razlika međunijima. Svi u ihramima izgledaju isto i rade iste stvari. Duh hadža je gajenje jedinstva i općeg bratstva među vjernicima. Dolaskom u tu svetu zemlju hadžije se na svakom koraku susreću sa tragovima onih koji su sve žrtvovali u cilju pokoravanja Stvoritelju, dž.š. Nagrada za obavljeni hadž je, uistinu velika. Ebu Hurejre r.a., prenosi da je Allahov Poslanik s.a.v.s., rekao: „Umra do umre je otkupljenje od grijeha počinjenih između njih, a za uredno izvršen i primljen hadž nema druge nagrade osim Dženneta!“ (Buharija i Muslim)

U drugom hadisu Džabir r.a., prenosi da je Allahov Poslanik s.a.v.s., rekao: „Doista je K'aba

jedan od stubova islama, pa ko izvrši hadž ili umru on dobije garanciju kod Allaha: ako umre - uvede ga u Džennet, a ako ga vrati njegovoj porodici - vrati ga sa nagradom i dobiti!“ (Taberani)

Osim toga, hadž briše sve grijeha. Ebu Hurejre r.a., kaže: „Čuo sam Allahovog Poslanika s.a.v.s., da kaže: 'Ko hadž obavi u ime Allaha, suzdržavajući se od odnosa sa ženom, i činjenja grijeha, vratit će se (kući bez grijeha) kao na dan kada ga je majka rodila.'" (Buharija i Muslim)

Džabir r.a., prenosi da je Resulullah s.a.v.s., rekao: „Za primljen hadž kod Allaha ne postoji druga nagrada izuzev Dženneta!“ Prisutni su upitali: 'Koji je to primljeni hadž, Allahov Poslaniče?' Odgovorio je: „U kome je hadžija dijelio hranu potrebnim i obraćao se drugima lijepom i prijatnom riječju!“ U drugom rivajetu stoji: „...i nazivao ljudima selam!“ (Ahmed i Taberani)

Abdullah b. Mes'ud r.a., prenosi da je Allahov Poslanik s.a.v.s., rekao: „Obavljajte hadž i umru,

jer vam oni otklanjaju siromaštvo i grijehe, kao što kovački mijeh odstranjuje hrđu rude željeza i trosku zlata i srebra. Za hadž primljen kod Allaha nema druge nagrade osim Dženneta!" (Nesai i Tirmizi)

Abdullah ibn Omer r.a, prenosi da je Vjerovjesnik s.a.v.s., rekao: "Borac na Allahovom putu, hadžija i onaj koji umru izvršava su Allahova delegacija: ako Ga zamole, On im se odazove, a ako šta od Njega zatraže, On im usliša!" (Ibn Madže i Ibn Hibban)

Uzvišeni Allah u Kur'anu veli: "I učinili smo Hram utočištem i sigurnim mjestom ljudima. Neka vam mjesto na kojem je stajao Ibrahim (Mekamu Ibrahim) bude prostor iza koga ćete molitvu obavljati!" (Al-Baqara, 125.) "Mekamu Ibrahim" je kamen na kojem je stajao Ibrahim a.s. dok je gradio Ka'bu i na kojem su ostali tragovi njegovih stopala utisnuti u toj tvrdoj stijeni. Otisak je dug 22, a širok 11 cm. Visina Mekamu

Ibrahima iznosi 75 cm. Tragovi Ibrahimovih a.s. stopala utisnutih u kamenu je jedno od Allahovih dž.š. znakova, jer je nemoguće da se na tom čvrstom kamenu oslikaju bilo koja stopala.

Božiji Poslanik s.a.v.s. kaže: "Hadžerul-esved i Mekamu Ibrahim su dva džennetska dragulja."

Hadžerul-esved - džennetski kamen

Božiji Poslanik s.a.v.s. je rekao: "Hadžerul-esved je nebeski kamen." U drugom hadisu stoji: "On je kamen iz Dženneta." Naučno je dokazano da hadžerul-esved pripada posebnoj vrsti meteorskih stijena koji se razlikuje od svih meteora koji su pronađeni na Zemlji. Kazivanje vezano za hadžerul-esved veli da je Ibrahim a.s., dok je gradio Ka'bu, poslao sina Ismaila a.s., da nađe kamen koji se razlikuje od ostalih i time označi mjesto od kojeg se počinje sa tavafom. Ismail a.s., se vrati

nakon zalaska sunca ne našavši takav kamen. Kad je došao kod oca ugleda čudan kamen za koji mu Ibrahim a.s. reče da ga je donio Džibril te ga zajedno ugradiše na istočni ugao kako bi time označili mjesto početka tavafa. U početku je hadžerul-esved bio bijele boje, pa je pocrnio zbog ljudskih grijeha.

Tavaf (obilazak oko Ka'be), jedan od najdražih ibadeta Allahu, dž.š.

Sve što je Allah dž.š. stvorio kruži krećući se u određenom smjeru. Elektroni kruže unutar atoma, planete kruže u Sunčevom sistemu, Sunčev sistem oko centra galaksije... Kada tavafimo oko Ka'be sedam krugova, veličamo Allaha dž.š. Tačnije, pridružujemo se svemu stvorenome što je u pokretu, i što na taj način veliča i slavi Gospodara svjetova. Tavaf je pozdrav Ka'bi i jedan od najdražih ibadeta Allahu dž.š.

Zemzem - najbolja voda na Zemlji

Voda Zemzem je, također, jedan od Allahovih dž.š. znakova na ovom svijetu. Izvor je nastao 4000 godina prije hidžre Džibrilovim udarcem koji je napojio Ismaila a.s. Svake sekunde iz tog izvora izađe 18 litara vode. Samo izviranje vode iz tih stijena nekoliko hiljada godina bez prestanka predstavlja mu'džizu. Većina naučnika je u dilemi odakle izvire sva ta voda, te su tek nakon kopanja tunela ispod Mekke ustanovili da voda Zemzem dolazi u izvor putevima koji se protežu i na hiljade kilometara udaljenosti od izvora. Na taj način i shvatamo riječi Vjerovjesnika s.a.v.s. - da je izvor nastao jakim udarom Džibrila i stvorio sve pukotine u zemlji kuda protiče Zemzem. Božiji Poslanik s.a.v.s. kaže: "Najbolja voda na Zemlji je voda Zemzem." Prema vjerodostojnim hadisima, Džibril je u dva navrata otvorio Poslanikova s.a.v.s. prsa, izvadio njegovo srce i oprao ga Zemzemom, što je dovoljan razlog za posebnost te vode među muslimanima. Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: "Voda Zemzem je hrana lijepog okusa i lijek protiv bolesti." Zemzem se sastoji od rijetkih vrsta minerala i dok protiče kroz različite vrste stijena u njoj se Allahovom dž.š. voljom rastapaju različiti elementi koji je čine zdravom, hranjivom i izuzetno ljekovitom.

Vrijednost ibadeta u prvih deset dana zul-hidžeta

Prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta (11.12. - 21.12.) smatraju se najsvetijim danima u godini. Abdullah b. Abbas r.a prenosi da je Allahov Poslanik s.a.v.s. rekao: "Prvih deset dana zul-hidžeta, u

kojimasevršedobradjela,najdraži sudani Uzvišenom Allahu!" Ashabi upitaše: "Zar čak i od džihada na Allahovom putu?!" Poslanik odgovori: "Čak i od džihada na Allahovom putu, izuzev čovjeka koji je otišao u džihad sa svojim životom i imetkom, a ne vrati se ni sa jednom od te dvije stvari." (Tirmizi)

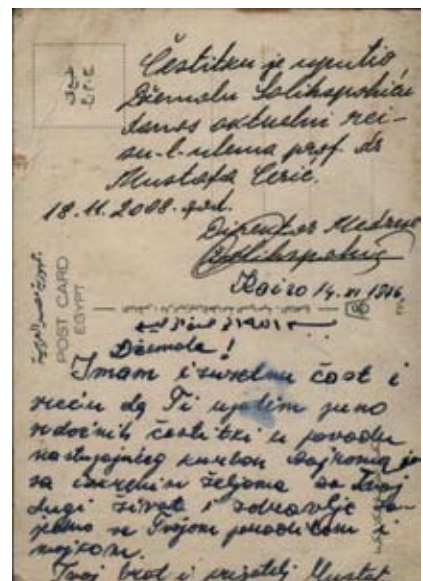
U prvih deset dana zul-hidžeta treba nastojati što više činiti dobra djela kao što je npr. post. Sunnet je postiti deveti dan mjeseca zul-hidžeta. Hunejde b. Halid navodi da su neke Poslanikove žene rekly: "Poslanik s.a.v.s. je postio deveti dan mjeseca zul-hidžeta.." (Nesai)

Također, sunnet je donositi tekbir naglas i činiti zikr tokom prvih deset dana zul-hidžeta. Uzvišeni u Kur'anu veli: "Da bi koristi imali i da bi u 'određene dane', prilikom klanja kurbanu, kojim ih je Allah opskrbio, Njegovo ime spominjali." (El-Hadž, 28.) Većina učenjaka smatra da se "određenim danima" misli na prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta. Ibn Abbas r.a. veli: "Određeni dani su prvih deset dana mjeseca zul-hidžeta."

Isto tako, jedno od dobročinstava koje će nas približiti Gospodaru je klanje kurbanu, iskreno pokajanje (tevba) i napuštanje grijeha. Muhammed s.a.v.s. u hadisu kaže: "Najbolji posao koji čovjek može za vrijeme Kurban-bajrama uraditi, a to je ujedno tada i najdraži posao Allahu dž.š., jeste puštanje krvi svome kurbanu. On će mu (kurbanu) pristupiti sa svim svojim znakovima na Sudnjem danu. Zaista, taj posao stigne Allahu dž.š., prije nego što padne prva kap krvi na zemlju. Pa uljepšajte svoje poslove kurbanom." (Buharija i Muslim)

ARHIV

Čestitka povodom Kurban-bajrama koju je aktuelni Reisu-l-ulema uputio Džemalu Salihspahiću 14. novembra 1976. godine iz Kaira

Džemal!

Imam izuzetnu čast i sreću da Ti uputim puno srdačnih čestitki u povodu nastupajućeg Kurban-bajrama sa iskrenim željama za Tvoj dugi život i zdravlje zajedno sa Tvojom porodicom i majkom. Tvoj brat i prijatelj Mustafa.

PROZA

Priredile: Amina Smailagić, Ib i
Amila Fazlić, Ib i

BAJRAM

Pripovijetka Edhema Mulabdića

"Čiji si ti?" "Mamin" - odazva se ono sad. Čovjek bio do suza dirnut s ovog dječijeg odgovora. Gledao ga čas dva, a suze mu navrle na oči. Srce mu igralo od nekog uzbuđenja, poslije četiri godine vraća se iz dalekog svijeta, susreće se eto sa sinom svojim, a prepoznati se ne mogu. Kakve su misli obuzele dušu njegovu. Priđe k djetetu, zagrli ga i suzama pokapa. Tako ga u zagrljaju ponio preko avlije.

Gledao je taj stranac malog dječaka čas-dva, a suze mu navriješe na oči. Srce mu igralo od nekakvog uzbuđenja, poslije četiri godine vraća se iz dalekog svijeta, susreće se sa sinom svojim, a prepoznati se ne mogu! A kad se vrata kućna otvoriše i sirota žena smotri sina u zagrljaju svog dragog vojna, srce da joj prepukne od silnog uzbuđenja!

Gluho je doba. U svakoj kući vidiš slabo svjetlo, sve ustalo, sprema se da u novu ruhu izađe na Bajram da se u čistu odijelu klanja namaz. Još od zore ni znaka, a na vitkoj munari začuje se mujezinov tanahni glas, zauči salavat. U to se doba prenula i mlada žena u svojoj skromnoj sobici gdje još nije bilo svjetla. Prenuo ju je mujezinov glas.

Prva joj misao bijaše Bajram, no odmah zatim ona tuga s kojom je provela na stotine noći. Svak se raduje, svak se gizda. Žena sprema muža, mati sina, sestra brata, a ona... ah, gdje je njezin vojno, u askeru, daleko u svijet zanio kosti svoje, a može biti i da je dosad i u zemlji. Najedanput skoči, upali svjetlo i baci oko na svog sinčića koji je slatko spavao.

"Arife, sine moj! Ustani, eno salavat, Bajram! Ustani!" "Zar Bajram, mati?" - čudu će ono, pa poleti k prozoru.

"Eno, čuješ salavat!" - veli mu ona. "Hajde umij se pa će ti mati lijepo obući nove haljine, pa ćeš onda u džamiju."

"Jel' de mati da su moje čakšire bolje neg u Muhameda Devlethanumina?" "Uh, tvoje su najbolje!" - odvrćala mu ona, a glas joj drhtao. Sirota zaklonila lice od svjetla da joj mali ne vidi suza.

Duša moja! Veli ona: "Što ćeš nam u džamiji zaikati od Boga?" "Da nam Bog da

zdravlje i dug život" - veli on, "pa onda, što ono još mati?"

"Onog svijeta džennet, sine moj!" "Jah, onog svijeta džennet i... ništa više, jel' de, mati?" "Zaboravio si nešto!" - jedva žena izmuca zagrlivši dijete. Mali se opet zamislio. "Ha!" - uskliknu on, "i da nam babo dođe." "Jest, jest, dušo moja!" - dočeka ona plačući, a u sebi dodade: Ako bude...

Sad je mali opazio majčine suze, pa se nekako snužio. Ali, nije mu se dalo da to bajramsko veselje i radost za nove haljine pomuti kakvom tugom i s toga nekako dirljivo zapita majku: "Ma što plačeš, mati?" "Ali ne plačem, dušo moja" - ona će usiljeno - "već mi je drago što si tako valjan i pametan."

Dokora i ona baci feredžu na se i povede maloga do kapije da ga uputi u džamiju. Mladog ženi grudi da puknu od neke tuge. Sjetila se kada bi prije četiri godine ovako na Bajram ispratila svog dragog Mehagu u džamiju, a u njeg novo odijelo. Bio je uvijek najpristaliji. Najedanput ga dušmani uzeše u asker, otjeraše na vojsku, a ona osta sirota sa svojim dvogodišnjim sinčićem. Šta je od onog dana

suza prolila, a svaki dan na svakom namazu od Boga iskala da joj se povрати njen dragi Mehaga. Sprva došlo dva-tri puta pismo od njega s Drine, iz Hercegovine, a kako rekoše da je otišao nekud čak za Stambol, otada nikakva glasa od njega. Plakala, grčila maloga, a ono se otimalo, htjede u džamiju. I ona ga naposljetku pusti, on se umiješa u prolaznike, ode u džamiju, a njene oči ostale uprte za njim.

U Devlet-hanuminu kuću, koja je uprav naprema haremu džamijskom, sleglo se silno ženskinje da vidi gizdavi svijet kad se iz džamije razide. Bajram je pa je i ženskinje gizdavo, samo Mehaginica tužna, žalosna. Došla u taj veseli svijet da vidi svog sinčića kad joj iz džamije izađe. Žene je tješile i razgovarale, a ona plakala. Sad osu svijet iz džamije. Dugo je trajalo dok se taj silni svijet istiskao iz harema, a na kraju, baš među starcima, išao Arif, uzeo se pod ruku sa Muhamedom Devlet-hanuminim.

Na ovaj sveti dan sve se sjeća preminulih svojih, pasadsveovo gizdavo mnoštvo krenulo na mezarluke, da tu na kaburu svojih starih prouči što za njihove duše. U toj je svjetini išao i mali Arif. A kada se ljudi počeli vraćati kućama svojim i on je veselo potrčao majci svojoj. Umoran već od hoda, taman krenuo da ukorači u svoju avliju, kad

se kod njega stvorio stranac čovjek u tuđu odijelu. Mali se poplašio pa požurio u avliju, ali stranac za njim. No, začudo bilo malom kako ga taj tuđi čovjek gleda nekako umiljato i smiješi se na njega.

A kad ga još i po imenu dozvao, ono stalo. "Jel' tebi ime Arif?" - upita stranac. Mali klimnu glavom, metnuvši prstić usta, a čudnovatno promatrao stranca.

"Čiji si ti?" "Mamin" - ozva se ono sad. Čovjek bio do suza dirnut s ovog dječijeg odgovora. Gledao ga čas dva, a suze mu navrle na oči. Srce mu igralo od nekog uzbuđenja, poslije četiri godine vraća se iz dalekog svijeta, susreće se eto sa sinom svojim, a prepoznati se ne mogu. Kakve su misli obuzele dušu njegovu. Pride k djetetu, zagrli ga i suzama pokapa. Tako ga u zagrljaju ponio preko avlije.

A kada se vrata kućna otvoriše i sirota žena smotri sina u zagrljaju svog dragog vojna, srce da joj prepukne od silnog uzbuđenja. Nije u prvi mah vjerovala svojim očima, gledala ga ko izvan sebe. A kada joj se muž javi drhtava glasa, ona suznih očiju poleti prema njima.

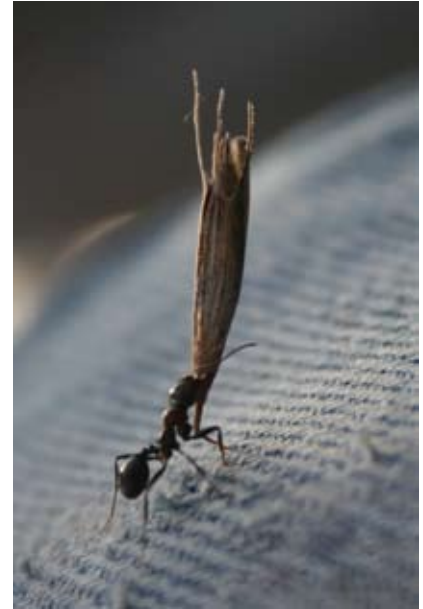
"Sine moj!" - zagrli ona dijete, "vidiš, evo tvog baba!"

Tu, na kućnom pragu zahvališe Bogu na tolikoj sreći. Tog je dana išao komšija komšiji, svoj svome na Bajram. I Mehagi su dolazile komšije i rodbina, a u njegovoj kući toga dana bijaše dvostruk Bajram.

(Autor: Edhem Mulabdić; citirano prema: Muhamed Huković, "Zaboravljena baština", str. 62)

POUČNA PRIČA

VOLJETI

Putujući jednog dana jednim usamljenim krajem kralj Sulejman a.s. naiđe na jednog mrava. Odmah hiljade mravi dođoše da ga pozdrave. Samo jedan mrav u tom momentu bijaše zauzet prenoseći zrno po zrno, dok se ogroman pješčani brežuljak bijaše ispriječio pred njim.

Kralj Sulejman ga pozdravi i reče:

-O maleni mrave, čak kad bi živio tako dugo kao Nuh a.s. i imao sabur Jakuba a.s. nećeš moći preći i prevaliti taj brežuljak.

-O veliki kralju, odgovori mrav, ne sudi po mojoj veličini, nego gledaj moj žar i moju ustrajnost. Iza ovog brežuljka je moja ljubav. Ništa me neće spriječiti da je ponovo vidim. Pa ukoliko i život moradnem položiti, umrijet ću u nadi da ću je ponovo sresti.

O veličanstveni kralju, od jednog sićušnog mrava nauči šta je ljubav, a od slijepca nauči tajnu gledanja!!!

Hatib: Dženan Handžić, prof.

Ovih dana svi smo sa velikim interesom pratili predsjedničke izbore u Sjedinjenim Američkim Državama i sa zebnjom i nadom čekali njihove rezultate, znajući da se događanja u dalekoj Americi, na drugom kontinentu, itekako odražavaju na čitav svijet, pa tako i na našu domovinu. Nijedni drugi izbori, pa ni naši lokalni, nisu budili naš toliki interes. To nije ni čudo, jer je Amerika danas kičma Zapada, a američki predsjednik se smatra najutjecajnijim, da ne kažemo najmoćnijim pojedincem na Zemlji, iako je na čelu nacije koja uglavnom živi u jednoj državi, na jednom kontinentu, i broji tek nešto preko 300 miliona ljudi.

U isto vrijeme, procijenjeno je da ima 1,476,233,470 muslimana na ovoj planeti: 1 milijarda u Aziji, 400 miliona u Africi, 44 miliona u Evropi i 6 miliona u Americi.

SA MEDRESANSKOG MINBERA

Obrazovanjem i akcijom u bolju budućnost

*„A Mi smo u Zeburu, nakon Opomene, zapisali da će Zemlju doista naslijediti Moji dobri robovi!”
(Kur'an, 21 – El Enbija, 105. ajet)*

Islamski svijet se danas definira kao onaj dio svijeta na kojem postoji ili islamska većina ili znatna muslimanska populacija, bez obzira na privrženost tih muslimana islamu kao svom životnom opredjeljenju. Tako definiran, islamski svijet danas se proteže od Atlantika do Pacifika, od južne Indije i srca Afrike do Sibira. Poruka islama dospjela je u sve dijelove svijeta.

Međutim, kakvo je stanje današnjeg islamskog svijeta i kakav politički, ekonomski i socijalni faktor on predstavlja na sadašnjoj svjetskoj sceni? Zašto pojam "islamski svijet" kod većine ljudi budi asocijacije na zemlje trećeg svijeta, dekadencu, zaostalost, primitivizam, inferiornost; kada su muslimani u Kur'anu spomenuti kao "najbolji narod koji se ikad pojavio"?

Svako peto ljudsko biće je musliman; na svakog hindusa dođu dva muslimana, na svakog budistu dođu dva muslimana i na svakog jevreja dođe stotinu muslimana. Jeste li se ikad zapitali zašto su muslimani tako nemoćni? Postoji mnogo odgovora koji se

mogu dati na ovo pitanje, a mi ćemo na današnjoj hutbi ponuditi nekoliko, nadajući se da će vas oni potaknuti na razmišljanje, na akciju i na promjene.

Da bismo razumjeli današnju društveno-političku situaciju, prije svega trebamo se osvrnuti na povijest. Treba znati da se muslimanski svijet u posljednjih deset stoljeća kontinuirano susreće sa ratovima, nedaćama i razaranjima, sa hiljadugodišnjom tradicijom u kojoj su muslimani redovno žrtve: u 11. stoljeću, muslimani su pretrpjeli inkviziciju i devastaciju na Siciliji, Sardiniji, Korzici i u južnoj Italiji; u 12. i 13. stoljeću deset križarskih ratova na tlu Sirije, Palestine, Egipta i Tunisa; u 13. stoljeću najezdu Mongola koja je rezultirala razaranjem i rušenjem Bagdada, tada metropole sa dva miliona stanovnika; u 14. i početkom 15. stoljeća najezdu Tatara, koji su porušili i uništili sve ono što Mongoli nisu; totalnu inkviziciju, istrebljenje, raseljavanje i pokrštavanje muslimana Endelusa u 13., 14., 15. i 16. stoljeću; deset genocida

nad muslimanima Balkana u 17., 18., 19. i 20. stoljeću. Rezultat svega toga jeste činjenica da 11. novembra 1918., kada je završen Prvi svjetski rat, nije postojala nijedna slobodna muslimanska zemlja i muslimanski narod u svijetu. 21. stoljeće obilježeno je borbom protiv terorizma, što je postao univerzalni izgovor za proganjanje, zatvaranje, mučenje i ubijanje muslimana i uništavanje zemalja u kojima žive, tako da su praktično jedini ratovi koji se danas vode oni koji se vode na teritorijama muslimanskih zemalja. Dakle, kriza i problemi koje danas osjećamo nisu se pojavili odjednom, oni su rezultat hiljadugodišnjeg historijskog procesa, tako da je i njihovo rješenje proces koji će sigurno trajati.

Interesantno i istinito, skoro proročansko viđenje savremene problematike islamskog svijeta dao je rahmetli Alija Izetbegović, još 21. januara 1995. godine u Kairu, prilikom primanja Fejsalove nagrade za svoju knjigu „Islam između istoka i zapada“ koju vam najtoplije preporučujem za čitanje. On je tom prilikom u svome obraćanju muslimanskom svijetu dao određene konstatacije i postavio četiri pitanja kojima je oslikao prema njegovom mišljenju, najozbiljnije probleme sa kojima se suočavamo:

1. „Naš svijet je netačan, kao da nema kalendara i sata. Kako se to moglo dogoditi u svijetu čija je molitva vezana za vrijeme i gdje je sve izraženo u satima i minutama?“

2. „Naši gradovi su prljavi. Kako je to moguće u svijetu u kojem su čistoća i čišćenje sastavni dio vjere i organski, neodvojivi dio molitve?“

3. Naš duh se uspavao i okrenuo ka mistici, a negdje i praznovjerju. Kako to objasniti, usprkos promatračkom duhu Kur'ana i njegovoj okrenutosti prirodi i vanjskom svijetu?“

4. Otkud kult ličnosti u svijetu koji svjedoči da nema božanstva osim Allaha, da je samo Bog velik i nepogrješiv, a da to ljudi, bez obzira na porijeklo i društveni status, nikada nisu?“

Ukratko, muslimanski svijet XXI stoljeća djeluje uspavano, apatično, nezainteresovan za vlastitu sudbinu. Generacije naših prethodnika koje su dovele islam i muslimane na vrhunac slave i moći nisu bile takve. Očito su to bile neke drugačije generacije muslimana, ne ove spore, lijene, beživotne, pesimistične i negativno nastrojene današnje. Kada vidim takve današnje muslimane često se sjetim jednog opisa hazreti Omera kojeg je ostavila Šifa bint Abdillah r.a., muslimanka iz druge generacije muslimana. Evo kako ga je opisala: Kad bi govorio čulo bi se. Kad bi išao žurio bi. Kad bi hranio davao bi da se zasiti. A kad bi udario bolilo bi.“To je bio hazreti Omer koji nije mogao narednjima pratiti svoje vojske na istoku, sjeveru i zapadu - čovjek pun života, elana, poleta i motivacije.

Za razliku od tog i takvog h. Omera i ashaba, muslimane u Bosni, i u svijetu danas, najčešće karakterizira apatija, pasivnost, anemičnost, bezvoljnost, potištenost, ogorčenost, pesimizam, beznađe, gotovo kolektivna depresija i bespomoćnost. Nema elana i vjere u bolje sutra koji bi nas potakli da se pokrenemo. Stari, a nažalost i mladi, uglavnom jadikuju i kukaju nad lošim stanjem. Po njima u

Bosni je mrkli mrak. Ponekad su i u pravu, negdje stvarno i jeste mrak. Ali ako i jeste mrak, njegovo ponovljeno opisivanje, grđenje i kuđenje neće ništa promijeniti. Ali situaciju hoće promijeniti i mrak otjerati ako potražimo šalter i upalimo svjetlo, a ako nema svjetla onda svijetlu ili bilo kakav drugi izvor svjetla. Kada to učinimo mraka će nestati. Ne zaboravimo: mrak je prirodno stanje stvari u svemiru. Gdje nema svjetla tamo vlada mrak. Ne dozvolimo mu da ostane! Otjerajmo ga paleći sijalice ili makar svijeće. A upravo je obrazovanje ne svijeća već reflektor koji svako od nas drži u svojoj ruci i koji može upaliti. Poznata je ekonomska istina: kad ekonomiji ne ide i kad se ne isplati raditi, najisplatinije je učiti. Međutim, statistika i konkretni podaci pokazuju da muslimani nisu shvatili ni prvi kur'anski imperativ, ni ove činjenice i poruke, i da je, sa aspekta obrazovanja, muslimanski svijet uglavnom u mraku. Danas postoji 57 zemalja članica Organizacije islamske konferencije (OIC) i sve te zemlje zajedno imaju oko 500 univerziteta; jedan univerzitet na svakih tri miliona muslimana. Za razliku od toga, Sjedinjene Američke Države same imaju 5,758 univerziteta, a Indija čak 8,407. U 2004. godini Shanghai Jiao Tong Univerzitet sproveo je "Akademsko rangiranje univerziteta u svijetu" i nijedan univerzitet iz zemalja gdje muslimani čine većinu nije ušao među prvih 500. Poštovana braćo i seste, XXI stoljeće je stoljeće znanja u kojem glavnu riječ mogu voditi samo ona društva koja su utemeljena na znanju i kvalitetnom obrazovanju. Onoliko koliko budemo svjesni

ove činjenice i koliko budemo spremni raditi na sticanju znanja, toliko ćemo se moći uključiti u savremene tokove povijesti.

Jadikujući nad stanjem ummeta i položajem muslimana u svijetu ne možemo ništa promijeniti. Ali možemo popraviti svoje ocjene, steći znanje i priliku dastudiramo i dalje se obrazujemo na prestižnim fakultetima, što će nam omogućiti da sutra svojim znanjem i utjecajem učinimo više za svoju zajednicu. Možemo se natjecati u dobru, motivirati svoje kolege ili kolegice u razredu da i oni postignu bolji uspjeh. Možemo brižljivo čuvati sve ovo što imamo u Medresi i truditi se da ona stvarno bude prestižna škola koja će odgajati i obrazovati buduće lidere i vođe ovog naroda.

I, konačno, ukoliko želimo uspjeti, pored agilnosti, vjere u uspjeh, optimizma i obrazovanja, moramo biti i spremni na žrtvu, jer su to vrijednosti koje su omogućile napredak muslimanima nekad i vodećim svjetskim nacijama danas. Evo jednog interesantnog podatka koji nam to lijepo ilustrira: Prije nekoliko godina provedeno je obimno međunarodno istraživanje o tome u šta koja nacija vjeruje i koje vrijednosti najviše poštuje. Jedno od pitanja je bilo i: da li ste spremni boriti se za ono u šta vjerujete? Tek trećina Francuza i nešto više drugih Evropljana je rekla da jesu, dok je više od dvije trećine Amerikanaca dalo isti odgovor. Eto ta spremnost da se bori za ono u šta se vjeruje, da se za to živi i radi izvor su snage. Eto zašto je danas Amerika kičma Zapada i zašto je američki predsjednik danas najutjecajniji, da ne kažemo najmoćniji pojedinac na svijetu. Primjer Barracka Obame vrlo slikovito objašnjava da se

isplati biti dobar, da spremnost na žrtvu u borbi za ideje, vjera u uspjeh, optimizam, i neumoran i osmišljen rad sigurno daju rezultate.

Čitajući o životu Muhammeda a.s. i njegovih ashaba, lahko ćemo zapaziti da su stalno bili u pokretu i akciji. Treba samo pročitati kako su brzo sa riječi

prelazili na djela tokom opsade Medine pred bitku na Hendeku. Ne sjećam se da sam igdje pročitao da su dugobili mrzovoljni i depresivni ili lijeni. Toga ih je vjerovatno čuvala i dova kojoj ih je Poslanik često podučavao a i sam je učio: „Moj Bože, utječem ti se od brige i tuge. I utječem ti se od nemoći i lijenosti. I utječem ti se od kukavičluka i škrtosti. I utječem ti se od dugova i da o meni odluče ljudi!“ Ova se dova čini tako potrebnom mnogima od nas danas, pa je zato često učimo, jer, dok smo ovako slabi kakvi jesmo, Božija milost je, izgleda, još uvijek najveći garant našeg opstanka. Zato je jedan veliki muslimanski mislilac iz Pakistana

kada su ga u Londonu Englezi upitali šta mu je dokaz da je islam istinita i od Boga objavljena religija, smireno i jednostavno odgovorio: „Imam mnogo dokaza, i njihovo navođenje oduzelo bi nam mnogo vremena, ali jedan mi je najdraži: pored vas na Zapadu, sa tolikom moći i mržnjom prema islamu, i pored nas muslimana ovakvih kakvi jesmo, nemarni i neodgovorni, islam, usprkos i vama i nama, opstoji, i svakim danom je prisutniji, a njegovi sljedbenici brojniji u svijetu“.

Sve ovo smo spomenuli tek toliko da nas podsjeti da je naše da radimo ono što možemo i moramo, i da se tek onda možemo nadati da će se Bog pobrinuti za ostalo. On je obećao da će dati da ponovo budemo ponosni i snažni kad budemo Njegovi dobri robovi: „A Mi smo u Zeburu, nakon Opomene, zapisali da će Zemlju doista naslijediti Moji dobri robovi!“ (Kur'an, 21:105). To je Božije obećanje i mi kao muslimani ne bismo u njega smjeli sumnjati. Jedino je pitanje jesmo li mi dobri robovi Božiji na koje se odnosi ovo obećanje ili ne. Dok smo bespomoćni na način koji smo ovdje opisali odgovor je sigurno da nismo. Dakle, valja nam se mijenjati. Ali dragi nas Bog neće silom mijenjati. To moramo uraditi sami: „Allah uistinu neće promijeniti stanje jednog naroda, dok se on sam ne promijeni“. (Kur'an, 13:11 i 8:53). Drugim riječima, uradimo svoj dio posla, a Allah dž.š. će sigurno ispuniti Svoje obećanje!

Onda kada mi budemo onakvi kakvi bismo trebali biti, rezultati neće izostati. Ključ uspjeha i neuspjeha je u nama. Allah dž.š. kaže:

„I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.“

IZ ISLAMSKE ŠTAMPE

Priredila: Zehra Mahmutović, IVb

Dnevnik jednog pušača

Mark Vaters, dugogodišnji reporter lista „Honolulu star“, zapisao je 27. januara 1966. godine ove riječi kao svoj posljednji prilog: „Prihvatite to kao moj nekrolog“, objasnio je, „Možda će nekom pomoći“. Četiri dana kasnije napravio je svoje posljednje korekture, a 1. februara je umro od raka pluća.

Dvije kutije dnevno

Od tog trenutka cigarete nisu bile problem. Kada se čovjek otisne na more onda „cigla“ cigareta košta nešto manje. Svaki dan sam pušio po dvije kutije, većinom uvlačeći dim u pluća. Poslije 20 godina moja karijera u mornarici je završena. Studirao sam i postao novinar. Jedno veče na putu do automobila, dobio sam mali napad i zanio sam se u lijevo. Te večeri sam pušio cigaretu za cigaretom i znao sam da me to pogodilo. Zajedno sa mojom suprugom pokušao sam zatim da odustanem od pušenja. Izdržali smo 8 dana. U pušenju, zapravo, nisam nikada uživao. Prijala mi je prva cigareta ujutro uz kafu. U ustima sam uvijek imao opor okus. Osim toga mi je pušenje upropastilo apetit i donijelo mi je enfizem pluća, što mi je otežavalo disanje. Svaki bronhitis bi se otezao u nedogled. Juna 1965. godine javili su mi se bolovi u stomaku, i u noći sam svaki sat ili pola sata ustajao, pio mlijeko i popušio bi cigaretu.

U septembru me je spopao užasan kašalj. Promukao sam, a u lijevom plućnom krilu osjetio sam neprijatan bol. Otišao sam ljekaru. Saslušao me je i zatražio mi rendgenski snimak. „Imate tumor na plućima, objasnio mi je. Četiri dana kasnije hirurg je odstranio lijevi riježanj plućnog krila. Mjesec dana poslije toga opet sam radio. Od dana pred operaciju nisam više pipnuo cigaretu. Nije mi to teško palo iz jednostavnog razloga: imao sam dobrog povoda. Dobro sam se oporavljao, udebljao sam se četiri i po kilograma i opet sam se osjećao snažnim. Trećeg juna mi se učinilo da sam nazebao.

Približava se taj trenutak

Posjetio sam ljekara koji me je operisao i on mi je pustio litar tamno-crvene tečnosti iz lijeve strane mog grudnog koša. Još sam nekoliko puta išao k njemu. Najzad je rekao: „Približava se taj trenutak“. Tada je moja žena priznala da joj je već poslije operacije rekao da neću preživjeti

Cigarete su bile moja smrt. Svog ubicu sam prvi put sreo kad sam kao četrnaestogodišnjak svom ocu svaki dan krao po nekoliko cigareta. U početku mi je od svakog dima koji sam povukao u pluća bilo mučno, ali pobijedila je moja istrajnost. Da bih svaki dan mogao kupiti cigaretu, prihvatao sam se nekog posla poslije škole i probao sam pušiti razne marke cigareta. Samom sebi sam se činio veoma važnim zbog toga, ali ne mogu da se sjetim da mi je to baš posebno prijalo.

Godine 1928. počinjala je privredna depresija. Novca je ponestalo i moj otac je raspoređivao svoje cigarete. Tako sam zajedno sa svojim prijateljem prešao na skupljanje odbačenih pikavaca na ulici. Prvo smo sušili vlažni duhan na peći, a zatim smo od toga motali cigarete. Bile su ubistvene. Pošto za mlade ljude nije bilo posla, odlučio sam da odem u mornaricu. - To je značilo jedna usta manje u kući, osim toga, mogao sam svojim da šaljem i novac.

ni godinu dana. Ona to tada nije htjela ni da prihvati, pa je zato i ćutala. Ne mogu to da joj zamjerim.

Ima nekoliko vrsta raka pluća. Izgleda da svaka vrsta ima drugu brzinu rasta, objasnio mi je to moj ljekar. Čak i kad se primjene sve metode liječenja, ova cifra preživljavanja kod raka pluća ne mijenja se. Kod ovog raka su šanse za opstanak drugačije nego kod ostalih oboljenja od raka gdje iznose pedeset prema pedeset. Razumljivo je što je moj ljekar pravim misionarskim žarom odvikavao svoje sugrađane od pušenja. Za njega veza između pušenja cigareta i raka na plućima uopće ne dolazi u sumnju. Porazni su i statički dokazi. Danas se procjenjuje da svaki osmi čovjek koji dvadeset godina mnogo puši (dnevno i više cigareta) oboli od raka. Loše posljedice pušenja cigareta ne ograničavaju se samo na rak pluća. Od bolesti koronarnih krvnih sudova umire duplo više, a od enfizema pluća dvanaest puta više pušača nego nepušača, da ne spominjemo rak usta i druge vrste raka.

Upozorenje bez odjeka

Ljekari ponekad ostaju prilično bespomoćni. Neprekidno upozoravaju ljude kao što sam ja, ali niko neće da čuje ta upozorenja. U nekim zemljama je iz televizijskih programa već izbačeno reklamiranje cigareta. Čini mi se da je to korak u dobrom pravcu, jer bi trebalo, kako moj ljekar kaže, sve učiniti da omladina čak i ne počne pušiti.

Ne znam da li će priča o mojim patnjama nekoga navesti da se odrekne pušenja.

Čak i sumnjam u to, jer ni jedan čovjek kojem sam to ispričao nije se odrekao pušenja - ni jedan jedini. Uvijek se misli: to može da se desi drugome ali ne meni. Ali ako već imate svoj rak pluća neka vam sreća pomogne. Treba samo da vidite tu sjenku na rendgenskom snimku. Užasan je to šok. I ništa se protiv toga ne može učiniti. Meni je trenutno sasvim dobro. Ako osjetim bolove sestre mi daju injekciju. Dišem veoma kratko. Poslije najviše pet koraka moram da sjednem. Sada mi rak hara po jetri i neznam gdje još. I nemam ni tračka izgleda. Za mene je prekasno. Za vas možda nije.

(Tekst preuzet iz učeničkog lista "Zemzem" iz 1968. god.)

POEZIJA

Piše: Suraja Podojak, IIIB

Mom šeheru

Nekad je to davno bilo
Kad rekoše šeher da se gradi
Dođoše nam s koferom u ruci
Razni ljudi sa svih strana.

Nismo znali šta nas čeka
Zaploviše ljudi kao rijeka
Zenica im posta tada bajka
Prihvati ih kao rođena majka.

Savjest tada ne bješe znana
Uništiše rodna polja, miris jorgovana
Niko pravdu ne htjede da gleda
Podignuše dimnjake do neba.

Ne pitaše ni ptice na grani
Nit košutu na zelenoj travi
Dal' prašina nekom od njih smeta
Kakva li će biti naša ljeta?

Poče šeher u dimu se davit'
Mnogi vele - samo nek se radi
Srca su im bila sante leda
Niko prirodu ne htjede da gleda.

Kad se sjetim vakta i zemana
Magle, dima i starih dućana,
Čitav šeher u dimu se guši
Malo bješe savjesti na duši

Zenica je sada prava dama
S malo dima i više dućana
Čist je šeher i lakše se diše
Ne damo se mi varati više

STRUČNO USAVRŠAVANJE

Održan prvi seminar za odgajatelje u medresama

Na savjetovanju direktora i pomoćnika direktora svih naših medresa, koje je održano u Novom Pazaru 29. i 30. juna ove godine, zaključeno je da se u našoj medresi organizira jednodnevni stručni seminar aktiva odgajatelja medresa u BiH i Sandžaku. Seminar je prema planu i realiziran. Ako je suditi po reakcijama prisutnih, veoma uspješno.

Pišu: Amela Numanagić, prof. i Lamija Čehajić, dipl. pravnik

Na samom početku direktor Džemal Salihspahić, uvodnom riječju, obratio se učesnicima seminara i ostalim gostima. Napomenuo je da je velika čast i odgovornost vršiti dužnost odgajatelja, te da uz prirodna svojstva, odgajatelji moraju imati duhovnu, pedagošku i stručnu pripremu. Odgoj i obrazovanje imaju samo svoj početak. Iz te činjenice proizilazi potreba da odgajatelji permanentno, cjeloživotno stiču obrazovanje. Direktor je posebno naglasio da je u odgajateljskom radu od primarnog značaja lični primjer i da se ne može postići ono što čovjek nije. „I najbolji planovi i programi ovise o ljudima koji ih realiziraju. U odgajateljskom radu, kao i u drugim strukama, važan je metod i stil rada. Luk suviše zategnut puca.“, neglasio je...

„Medrese su centri gdje treba da rade naši najbolji kadrovi, sposobni unaprijediti odgojno-obrazovnu djelatnost, oni koji će u što većem procentu medrese

pamćenja mijenjati u medrese mišljenja, i koji odgojno-obrazovne rezultate neće istjeravati, već postizati.“

Moderator seminara bio je mr. hfz. Senaid Zajimović, pomoćnik direktora za đачki dom. U svom uvodnom izlaganju, on je upoznao prisutne kako je došlo do inicijative za održavanje ovog seminara.

Kao osnovne ciljeve i zadatke

seminara, moderator hfz. Zajimović, naveo je iznalaženje prijedloga za:

- poboljšanje kvaliteta odgojnog rada u medresama;
- prilagođavanje metoda i pristupa rada generacijama, poboljšanje kulture življenja u internatima;
- jačanje odgojne uloge internata u saradnji sa roditeljima;
- formiranje povoljnih uvjeta za kreativnost učenika;
- podsticanje nadarene djece;
- uvođenje inovacija.

Referati

U toku seminara podnesena su tri referata.

Prvi referat nosio je naziv "Utjecaj internatskog života na razvoj mlade ličnosti". O ovoj temi govorila je geštalt psihoterapeut mr. Besima Čatić iz Tuzle.

Kroz ovaj referat mr. Čatić je pokušala odgovoriti na pitanja: da li su današnji internatski način odgoja i obrazovanja u skladu sa vremenom u kome živimo; da li su takva djeca izložena riziku teže socijalizacije u društvu, odnosno

da li zatvorenost i izoliranost otežava njihovu sutrašnju integraciju u društvo.

Drugi referat nosio je naziv "Ličnost odgajatelja". O ovoj temi govorila je Mirsada Burdžović, odgajateljica u Medresi "Gazi Isa-beg" iz Novog Pazara. Njeno izlaganje se temeljilo na kur'ansko-sunnetskim principima i metodama odgoja.

Odgajateljica Burdžović se u svom referatu posebno osvrnula na pitanje uspješnog izbora odgajatelja kao preduslova za dobar i kvalitetan odgoj naše djece. Ličnost odgajatelja, u tom smislu, treba da karakteriziraju visoke moralne vrijednosti, jasno postavljen cilj i stručno znanje.

Treći referat nosio je naziv "Prednost rada u grupama". O ovoj temi govorile su odgajateljice u "Behram-begovoj medresi" iz Tuzle, Mejra Numanović i Edina Tokić.

Kroz ovo izlaganje obrađene su metode grupnog rada i principi organiziranja grupe. Odgajateljice su istakle da grupni rad ne znači isključivanje individualnog, nego naprotiv predstavlja zbir individualnih radova. Na osnovu dosadašnjih istraživanja utvrđeno je da je rad u grupama veoma efikasan i prihvatljiv za učenike.

Nakon izlaganja referata diskutovalo se uglavnom o problemu nedostatka vremena koje je potrebno za organiziranje grupnog rada, kao i o efektu radionica na odgoj učenika.

Praktični dio seminara

Drugi, praktični dio seminara, realiziran je kroz „Radionicu“ u kojoj su, kao odvojene grupe, učestvovali odgajatelji svih medresa. Radionicu je vodila odgajateljica u medresi "Osman ef. Redžović" Visoko, Elma

Tatar. Ona je prisutne upoznala sa propozicijama i detaljima radionice.

Svaka grupa je imala zadatak da ukratko koncipira probleme sa kojima se susreće u praksi i način njihovog rješavanja. Za centralne teme radionice određene su:

- motivacija i učenje, odnosno demotiviranost učenika;
- organizacija odgajateljskog rada (vođenje pedagoške dokumentacije, organizacija slobodnog vremena učenika, smjene odgajatelja itd.)

Medrese su centri gdje treba da rade naši najbolji kadrovi, sposobni unaprijediti odgojno-obrazovnu djelatnost, oni koji će u što većem procentu medrese pamćenja mijenjati u medrese mišljenja, i koji odgojno-obrazovne rezultate neće istjeravati, već postizati.

Grupama su, u okviru gore spomenutih tema, ponuđena sljedeća pitanja:

- na koji način je organizirano učenje u internatu;
- na koji način podižemo vjersku svijest kod đaka;
- kojim mjerama i metodama tretiramo posljedice krize ima-na (alkohol, krađa, kladenje, nedolično ponašanje i odijevanje);
- pedagoška dokumentacija i evidencija;
- slobodne aktivnosti i organizacija slobodnog vremena učenika;
- raspored radnog vremena odgajatelja.

Nakon radionice predstavnici grupa su kroz diskusiju razmijenili iskustva o poteškoćama u

rješavanju gore spomenutih pitanja, te efikasnim i manje efikasnim načinima njihovog otklanjanja. Razmijenjena iskustva i prijedlozi su, u formi zaključaka, prezentirani ostalim učesnicima seminara.

Zaključci su sljedeći:

1. Dosadašnja praksa obaveznog učenja na korepeticiji, ne daje željene rezultate, stoga je ovom pitanju potrebno pristupiti sa više fleksibilnosti.

2. Osmisliti modele i aktivnosti koji su islamski, a koji učenike ne opterećuju, i na taj način im pokazati da je islam moderan i atraktivan u svakom vremenu, te da nudi alternativu za sve što je zabranjeno.

3. Svaka medresa će pozitivna iskustva u radu sa učenicima u drugim medresama, nastojati primijeniti u svom daljem radu.

4. Ujednačiti pedagošku dokumentaciju u svim medresama;

5. Afirmirati stručno usavršavanje odgajatelja kroz upoznavanje sa sličnim ustanovama u islamskom svijetu.

6. Posvetiti veću pažnju važnosti i ulozi odgajatelja te ih na taj način motivirati za rad, jer samo motiviran odgajatelj je uspješan odgajatelj.

7. Organizirati seminare odgajatelja najmanje jednom godišnje.

8. Formirati savjet odgajatelja koji će se povremeno sastajati i koordinirati rad svih odgajatelja.

9. Svim medresama dostaviti materijale sa seminara.

Seminar je, prema anketi koja je provedena nakon njegovog zatvaranja, ocijenjen kao veoma uspješno organiziran i nadasve izuzetno koristan i produktivan.

BUDUĆNOST

VAKUF JE TRAJNO DOBRO

300 vakifa za izgradnju medresanske džamije

Medresa je srednja škola koja svoje učenike odgaja i obrazuje u duhu islamskih propisa i tako ih osposobljava za imamsko-muallimski rad i nastavak školovanja na islamskim i drugim fakultetima. U Bosni danas ima šest medresa. Najmlađa od njih je Medresa „Osman ef. Redžović“ u Čajangradu kod Visokog.

Medresa „Osman ef. Redžović“ sa đačkim domom je četverogodišnja srednja stručna škola, koja je počela sa radom školske 1992/1993. godine. Smještena je u Čajangradu, općina Visoko i ima ukupno 250 učenika i učenica i 60 zaposlenih. Do danas je Medresu završilo oko 800 đaka. Ove godine ispratili smo XIII generaciju maturanata i upisali novu, XVII generaciju učenika.

Osnivač Medrese je Rijaset Islamske zajednice u BiH, a 2004. godine Zeničko-dobojski kanton dodijelio joj je status javne ustanove, čime je postala potpuno ravnopravna sa svim srednjim školama u Bosni.

Medresa koja ima kvalificiran odgojno-obrazovni kadar svojim učenicima pruža islamski odgoj, stručno i opće znanje i obogaćuje ih radnim

navikama. Naš cilj je jasan: odgajati i obrazovati cjelovite i zdrave, islamske ličnosti koje predstavljaju temelj zdravog društva.

REZULTATI

NAŠEG DOSADAŠNJEG RADA

Kao novoosnovana škola, Medresa je započela sa radom u veoma skromnim prostorno-tehničkim uvjetima, s ledine. U proteklih 16 godina, uz Allahovu pomoć i pomoć dobrih ljudi, a prije svega naših vakifa, postigli smo dosta. Danas se Kompleks medrese prostire na 45 000 m² zemljišta i sastoji se od školske zgrade (2000 m²) đačkog doma (4000 m²) i amfiteatra kapaciteta 310 mjesta. Pored izgradnje i opremanja spomenutog stambenog i životnog prostora ukupne površine 6500 m², u proteklom periodu izgradili smo novi školski vodovod, kao i prilazni put do Medrese.

PLAN DALJEG RAZVOJA

Da bi Kompleks medrese bio upotpunosti završen, potrebno je još izgraditi džamiju i sportsku dvoranu, te dovršiti vanjsko uređenje. S obzirom da Medresa nema odgovarajući prostor u kojem bi njenih preko 300 đaka i radnika moglo istovremeno zajednički obavljati pet dnevnih namaza, izgradnja džamije nam je najvažnija. Nakon izgradnje džamije došla bi na red i izgradnja sportskog centra.

IZGRADNJA

MEDRESANSKE DŽAMIJE

Početkom 2008. godine pokrenuta je inicijativa za izgradnju džamije, i već smo počeli sa njenom realizacijom. Vlastitim sredstvima obezbijedili smo građevinsko zemljište, neophodne dozvole, izvedbeni projekat buduće džamije i nešto novčanih sredstava. Ideja vodilja prilikom izrade projekta bile su nam turske džamije kakve su kod nas građene za vrijeme turske vladavine (1463 -1878). One su postale prepoznatljivi dio naše arhitekture i kulturno-historijskog naslijeđa, i kao takve krasile su brojne bosanske krajeve. Tokom agresije na našu domovinu (1992 -1995), mnoge od njih su porušene. Njihova obnova ide sporo, a nove

džamije grade se, uglavnom, novim arhitektonskim stilovima, koji najčešće ne zadovoljavaju ni estetske ni funkcionalne kriterije, tako da je autentičnih bosanskih džamija sve manje.

Kamen-temeljac za džamiju postavili smo 26. aprila 2008. godine. Dosada su uz nas u našim projektima uvijek bili naši poštovani vakifi, pa vjerujemo da će tako i ostati. Koristimo ovu priliku da i Vas zamolimo da se uključite u ovu hairli akciju. Na taj način učinit ćete jedno od Allahu najdražih dobrih djela koja će teći i nakon vaše smrti.

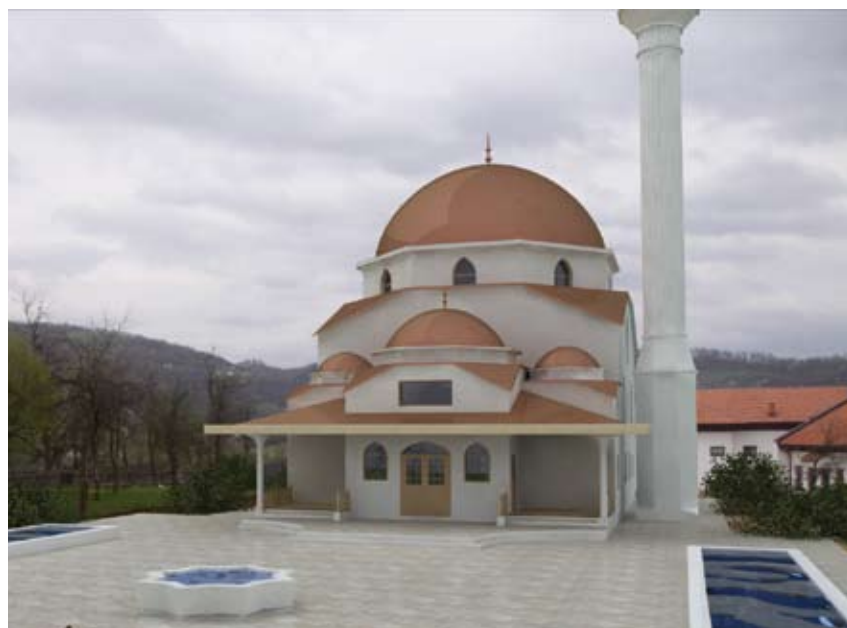
KAKO POSTATI VAKIF?

Nakon uspješno realizirane akcije "300 vakifa za opremanje đakčkog doma", u saradnji sa Vakufskom direkcijom u Sarajevu, nedavno smo pokrenuli novu akciju, "300 vakifa za medresansku džamiju". Prema utvrđenim propozicijama, svako ko daruje prilog u iznosu od 1000 KM ili više postaje naš vakif. Svim vakifima bit će izdate vakufname, registrirane u Vakufskoj direkciji u Sarajevu i uvedene u Knjigu vakifa, a imena vakifa koji daruju

3000 KM i više bit će uklesana na granitnoj ploči na centralnom platou ispred Medrese.

Stari je bošnjački običaj da novu džamiju prilikom svečanog otvorenja otključa onaj vakif koji je dao najveći prilog za njenu izgradnju. To je najveći ponos i čast za Bošnjake. Možda ćete medresansku džamiju otključati upravo Vi?

Muhammed a.s. je rekao: "Ko u ime Allaha izgradi džamiju, Allah će njemu izgraditi dvorac u džennetu".

PREDSTAVLJAMO NOVE PROFESORE

ZNANJE I ISKUSTVO SU NEPROLAZNE VRIJEDNOSTI

Upoznajte nove članove nastavnog kolektiva
Medrese "Osman-ef. Redžović"

Priredili: Jasmina Hasić, IVb i
Armin Vuković, IIa

Amra Hrnjić rođena je 09.01.1959. godine u Foči gdje je završila srednju i osnovnu školu. Svoje školovanje nastavlja u Sarajevu, tačnije na PMF – Odsjek hemija gdje je stekla zvanje – diplomirani inženjer hemije. Nakon studija zapošljava se u MSŠ „Hazim Šabanović“ Visoko, kao profesor stručnih predmeta iz oblasti gume i kožarstva. Zajedno sa mužem koji je također profesor hemije, izdaje tri udžbenika iz oblasti kožarstva. U prosvjeti radi 21 godinu. Kao profesor hemije radi u tri škole: Gimnazija „Visoko“, MSŠ „Hazim Šabanović“, a sada i u našoj školi Medresi „Osman ef. Redžović“ profesorici želimo sve najbolje i naravno sretan nastavak rada u našoj školi.

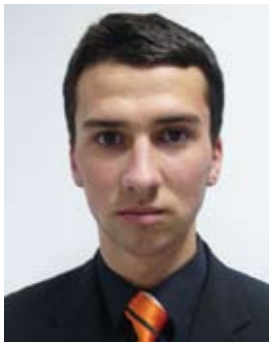
Hfz. Benis Topalović rođen je u Kiseljaku 13. 02. 1976. godine. U Kiseljaku je završio osnovnu školu nakon koje se upisuje u Gazi-Husrev begovu medresu. Medresu je uspješno okončao 1995. godine. Poslije medrese je upisao Filozofski fakultet, Odsjek za orijentalnu filologiju. U isto vrijeme počinje učiti hifz pred hafizom Zilkom Žoljom. Hifz je pred komisijom u Sarajevu položio u oktobru 1999. i odmah u novembru iste godine je bio učesnik međunarodnog takmičenja u učenju Kur'ana u Teheranu. Diplomirao je orijentalnu filologiju, profesor je arapskog i perzijskog jezika i književnosti. Radio je u osnovnim školama u Kiseljaku, Fojnici i Sarajevu. Godine 2005. i 2006. je po dva mjeseca boravio u Kaliforniji (SAD) i u glavnom gradu te američke države Sakramentu radio na osnivanju bosanskog džemata, te bio prvi imam tog džemata. Sretno je oženjen i ima dvoje djece. Ono čime se može pohvaliti je to da je dosta proputovao. Bio je u Iranu, Egiptu, Turskoj, Holandiji, Belgiji, Njemačkoj, Švicarskoj, dva puta je kopnom putovao na hadždž i dva puta je bio u Americi i obišao njenih pet država. Od oktobra 2007. radi kao odgajatelj u medresi „Osman ef. Redžović“ u Velikom Čajnu.

Amina Uzunović rođena je 17.06.1975. godine u Živinicama. Završila je Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu, a potom Fakultet islamskih nauka također u Sarajevu, te stekla zvanje profesora islamskih nauka. Po završetku studija počela je raditi u Mješovitoj srednjoj školi u Živinicama, a prije tri godine radila je u Berham-begovoj medresi u Tuzli, na mjestu predavača za predmet Ahlak, a potom kao odgajateljica i koordinator odgojnog rada ženskog odjeljenja spomenute medrese. Profesorica je stekla radno iskustvo sa djecom adolescentne dobi na različite načine kroz seminare i predavanja, aktivno govori engleski jezik (IV stepen) i ima položen stručni ispit. U skorije vrijeme nakon udaje radila je kao nastavnica vjeronauke u OŠ „Mehmedalija Mak Dizdar“ Dobrinje u Visokom na određeno vrijeme. Trenutno je studentica postdiplomskog studija (Islam i modernost) u fazi polaganja ispita i profesorici želimo sretan nastavak studija i uspješan i hairli nastavak rada u našoj medresi.

NAŠI VELIKANI

Priredio: Ibrahim Dozić, Illa

ILHAMIJA

uzor pravednih

„Prkoseć silnicima, na drugi svijet ode,
za njim vjerni prijatelji u dubokoj ginu tugi,
a boravak njegov vječni džennetski biće perivoji,
vrt milosti Svevišnjega otvoren mu širom stoji,
jer pobožan i učen kao niko do tada bješe,
zavidnici pohitaše, da mu kletu smrt pospješe.
Na život mu zime nenadano pade,
i u gorkoj čaši smrti ispi vodu džennetske nade,
smrt njegova slučila se tokom blage noći jedne,
u hiljadu dv'je stotine k tom godine trides't sedme,
i prikloniv maču glavu, očekujući udes hudi,
Sejjid Vehhab postao je svih pravednih uzor ljudi.“

Kada se spomene pravda i borci za pravdu, nemoguće je ne spomenuti Abdulvehaba Ilhamiju, koji je životom platio radi toga što je ukazao na nepravdu i pobunio se protiv nje u vremenu kada je rijetko ko to smio uraditi. Ovim tekstom mi želimo probuditi sjećanje na ovog velikana. Abdulvehab ibn Abdulvehab Žepčevi Ilhamija Bosnevi rođen je 1773. godine u Žepču. U ranoj mladosti, još kao dječak ostao je bez oca, a i majka mu je rano preselila na Ahiret. Školovao se u Žepču, a potom i u Fojnici. Tesavvuf je prema historijskim podacima učio u Živčićima kod šejh Husein-babe Zukića, osnivača Nakšibendijskog tarikata u Bosni. Ilhamija je živio i radio u Žepču u Ferhad-pašinoj džamiji, odakle je jednog dana na zapovijed bosanskog valije Dželal-paše otišao u Travnik,

odakle se više nikad nije vratio. Ilhamija je zasigurno jedna od najvećih ličnosti u našoj historiji, ali koji je nažalost zaboravljen. Abdulvehab Ilhamija je jedan od najvećih pjesnika alhamijado književnosti koji je pisao na svom, kako je on govorio, „materinjskom jeziku“ bosanskom, arapskom, turskom, i po nekim predajama hrvatskom jeziku. Mehmed ef. Handžić u svom djelu „Teme iz književne historije“ navodi da je Ilhamija napisao oko 16 ilahija na bosanskom jeziku, te Divan od oko 90 stranica. Ilhamija je u svojim ilahijama i pjesmama želio da probudi svijest kod svog naroda, bio je jedan od rijetkih u to vrijeme koji je svojim najjačim oružjem-perom ustao protiv zuluma, koji je u to vrijeme vladao u Bosni, a koji je poticao od turskog valije tog vremena Dželal-paše. Šejh Ilhamija reče:

„Čudan zeman nastade,
Sve zlikovac postade,
Šta se hoće, zaboga?

Već takata nestade,
Zlo nam svako postade,
Dobrih ljudi nestade,
Šta se hoće zaboga?

Turčin nema amela,
Krivda pravdu zamela,
Pa se pravda umela,
Šta se hoće zaboga?“

Zbog ovih stihova, kako Rešad Kadić kaže u svom djelu „Ilhamijin put u smrt“, Ilhamija koji je živio životom pravednika, a umro smrću mučenika u vezirskom gradu Travniku, oslikava nam ustvari ko je bio Ilhamija i kakvu je reputaciju imao u narodnim masama sama činjenica da je jedan od najpoznatijih bosanskih pisaca Rešad Kadić posvetio

ZRNCA MUDROSTI

jedno čitavo djelo govori o značaju Ilhamijinog života. A zar je moguće da jedan Allahov dž.š. prijatelj ode u zaborav!? Kada je lhamija došao u Travnik, Dželal-paša mu je ponudio nagodbu da sačuva glavu tako što će se odreći svojih riječi, a ispjevati pjesmu u namjesnikovu slavu, što je naravno Ilhami-baba odbio. Dželal-paša se nije toliko bojao pjesme Ilhamijine koju je napisao, koliko se bojao pobune i ustanka naroda, zato što je Ilhamija imao velki ugled među narodom i kao imam, i kao šejh i kao pjesnik. Ilhamiju su pogubili dželati Dželal-paše u Travniku 1821. godine.

Pripovijeda se da je nedugo zatim na Ahiret preselio Dželal-paša. Kaže se da nije umro dok mu i zadnji komad džigerice nije izašao na usta, a da je pritom na samrti spominjao Ilhamiju.

U znak sjećanja na ovog velikana u Žepču se ove godine odvijala kulturna manifestacija „Ilhamijini dani“, koji se nedavno završio zikrom u Ferhad-pašinoj džamiji.

I na kraju ćemo ispričati jedan događaj iz Ilhamijnog života. Naime kada je Ilhamija krenuo u Travnik susreo se sa šejh Sirri-babom i zajedno sa njim otišao na kabur šehida Ibrahim-dede. Tu su proučili Jasin, uputili dovu Allahu dž.š. i sjeli kraj rijeke da se malo odmore. Najednom se Ilhamija vrati do Ibrahim-dedinog kabura i prouči dovu. Kada se vratio šejh Sirri-baba mu reče: "Šta bolan Ilhamija uradi, dova ti je primljena!" Ilhamija je u dovi zatražio od Uzvišenog Allaha dž.š. da mu da deredže onog šehida (Ibrahim-dede). Molimo Allaha dž.š. da nam otvori oči, da nas uputi na pravi put i da uzmemo pouke iz života ovog velikana. Amin!

"Duhovitost je drskost koja je stekla obrazovanje" (Aristotel).

"Ako je čekić jedini alat koji imaš, vrlo je vjerovatno da će ti svi problemi izgledati kao ekseri" (Irska narodna).

"Onaj ko neprestano teži 'nekud više' mora računati s tim da će jednog dana osjetiti vrtoglavicu" (Narodna mudrost).

"Prva ljubav osvaja dušu mnogo prije negoli tijelo. Kasnije osvajaš tijelo, a dušu često nikad ne osvojiš" (Victor Hugo).

"Ima ljudi koji od svog bogatstva nemaju ništa osim straha da će ga izgubiti" (D. Diderot).

"Nikad ne treba dizati ruke od dobre stvari. Samo, kako znati koja je dobra?" (Narodna mudrost).

"Da bi se sačuvala knjiga, potrebne su korice. Isto važi i za žene. Muževi koji shvaćaju ovu mudrost, ukorićavaju svoje žene u krzno" (D. R. Parker).

"Imajte malo strpljenja; tračevi nisu dugog vijeka, Istina je dijete vremena; zato će se prije ili kasnije pojaviti i stati u vašu odbranu" (Immanuel Kant).

Čovjek je bez strasti tek pritajena sila i mogućnost, poput kremena koji iščekuje udarac željeza prije nego što baci prvu iskra (Henri Frédéric Amiel).

Mašta je važnija od znanja (A. Einstein).

"Zapiši savjet onoga tko te voli, makar ti se i ne sviđi u tom trenutku" (Engleska poslovice).

Najveća sreća u životu je uvjerenost da smo voljeni – voljeni zbog toga kakvi jesmo ili još više, usprkos tome kakvi jesmo" (Victor Hugo).

"Usamljenost nije u tome što smo sami nego u tome što ne postoji ništa za čim čeznemo" (H. B. Stendhal).

"Svako može biti ljut, to je lahko. Međutim, naljutiti se na pravu osobu, do prave granice, u pravo vrijeme, zbog pravog razloga i na pravi način, to je već teško" (Aristotel).

Sreća u ovome životu zavisi manje od toga šta vam se događa, a više od načina na koji to prihvatate (Elbert Hubbard).

"Osmijeh je jedina kriva linija kojom se ispravi gomila stvari" (Kineska poslovice).

Priredio: El-Nur Mehmedagić, la

VIJESTI IZMEĐU DVA BROJA

KORAK BLIŽE SAVREMENOJ ŠKOLI

24.08.2008.

Školskim tablama je u Medresi izgleda konačno "odzvonilo". Početak ove školske godine u Medresi obilježilo je opremanje učionica multimedijalnom opremom. Svi školski kabineti obogaćeni su novim 40" LCD monitorima i računarima, što učenicima omogućava lakše pamćenje i više pažnje na časovima, a predavačima lakše prezentiranje nastavnih sadržaja i bolje obrazovne efekte časa.

SEMINAR O ODGOJU U INTERNATIMA

25.08.2008.

Na savjetovanju direktora i pomoćnika direktora svih naših medresa, koje je održano u Novom Pazaru 29. i 30. juna ove godine, zaključeno je da se u Medresi „Osman-ef. Redžović“ u Velikom Čajnu organizira jednodnevni stručni seminar aktiva odgajatelja medresa u BiH i Sandžaku. Seminar je prema planu realiziran. Seminar je, prema anketi koja je provedena nakon njegovog zatvaranja, ocijenjen kao veoma uspješno organiziran i nadasve izuzetno koristan i produktivan.

U BREZI JE BILO LIJEPO

28.08.2008.

Hor naše Medrese učestvovao je na manifestaciji «Dani općine Breza». Tom prilikom članovi naše horske sekcije proučili su nekoliko prigodnih ilahija i tako uljepšali atmosferu te večeri.

SIGURNIJE NA RAMAZANSKU PRAKSU

30.08.2008.

U skladu sa uobičajenom

praksom i nedavno usvojenim Pravilnikom o ramazanskim aktivnostima profesora i učenika medresa u Bosni i Hercegovini, i ove godine su učenici trećeg i četvrtog razreda naše medrese prema rasporedu Vjersko-prosvjetne službe Rijasetu upućeni na obavljanje ramazanske prakse u džematima širom Bosne i Hercegovine.

S obzirom da je ramazan ove godine počeo odmah nakon ljetnog ferija, odnosno prije početka školske godine za učenike upućene na ramazansku praksu organiziran je jednodnevni seminar koji im je nadamo se pomogao da povjerenu dužnost izvrše što bolje.

Profesori stručnih predmeta dali su uputstva i savjete đacima kako da što uspješnije izvrše dužnosti koje su ih očekivale tokom ramazana.

POČELA NOVA ŠKOLSKA GODINA

06.10.2008.

Nakon ljetnog fe-

rija, koji je ove godine trajao duže nego predhodnih godina zbog ramazanskog raspusta koji je uslijedio odmah nakon ljetnog odmora školska godina počela je kasnije nego inače. Drago nam je istaći kako smo i ove godine ponosni i zadovoljni broja učenika i učenica koji su se ove godine upisali u prvi razred. Svim đacima želimo hairli i uspješnu novu školsku godinu.

BAJRAMSKE AKADEMIJE U NJEMAČKOJ

09.10.–14.10.2008.

Članovi horske, dramske i recitatorske sekcije bili su gosti bošnjačkih džemata u

gradovima Stuttgart i Köln u Njemačkoj. Učenici su priredili prigodne programe povodom ramazanskog bajrama. Naši Bosanci i Hercegovci bili su oduševljeni programom. Ovom prilikom se zahvaljujemo našim domaćinima koji su nas srdačno prihvatili i učinili naš boravak nezaboravnim.

VIJESTI IZMEĐU DVA BROJA

JESENJI IZLET U MALE TRNOVCE

15.10.2008.

Prema Godišnjem

planu i programu rada škole, organiziran je jednodnevni izlet učenika i profesora Medrese u Male Trnovce. Dan odmora, zabave, igre i druženja. Održane su i zanimljive aktivnosti takmičarskog karaktera. Sudeći prema zadovoljnim licima učenika i ove godine možemo reći da je izlet uspio u namjeri da se učenici odmore od redovnih školskih obaveza.

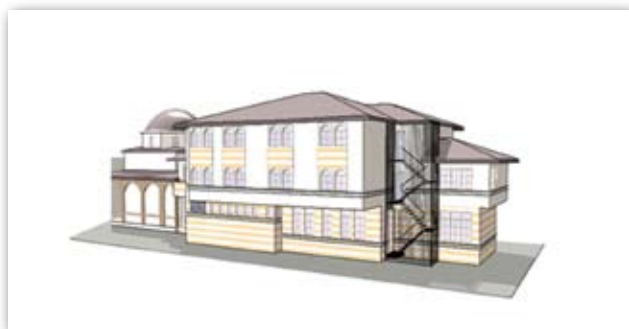

PRELAZNI PEHAR OPET MATURANTIMA

16.10.2008.

I ove godine za učenike

Medrese organiziran je tradicionalni malonogometni turnir "Asmir Jusić" koji se već nekoliko godina održava u znak sjećanja na našeg nekadašnjeg učenika, rahmetili Asmira. Iako je borba bila neizvjesna sve do finala, ipak su na kraju pobijedili učenici IV razreda. Ovom prilikom im čestitamo i želimo mnogo sreće u daljnim takmičenjima, a ostalima više sreće drugi put.

DRAGI GOSTI IZ TRAVNIKA

29.10.2008.

Učenici trećih razreda „Elči Ibrahim – pašine“ medrese iz Travnika posjetili su našu Medresu. Učenici su obišli kompleks Medrese te prisustvovali zajedničkoj večeri u restoranu našeg internata. Bila je ovo prilika da se naši đaci u nešto ležernijoj atmosferi druže sa svojim vršnjacima i kolegama iz Travnika. Zahvaljujemo se učenicima na posjeti, te se nadamo kako će ovakvih posjeta biti i u skorijoj budućnosti.

POSJETA VISOČKOM KINU

12.11.2008.

Učenici i učenice

Medrese posjetili su Gradsko kino u Visokom i prisustvovali projekciji višestruko nagrađivanog filma "Snijeg" bosanskohercegovačke rediteljke Aide Begić. Bosanskohercegovačkom kandidatu za najprestižniju filmsku nagradu - Oscar, filmu koji je svjetsku premijeru doživio na ovogodišnjem Cannes Film Festivalu gdje je nagrađen Grand Prixom programa Sedmica kritike.

INSTITUT SEVDAHA U MEDRESI

13.11.2008.

Medresa je kuća u

koju često dolaze dragi gosti. Ali, malo je gostiju koji su nam donijeli toliko radosti kao što su to učinili članovi Instituta sevdaaha. Oni su u školskom amfiteatru, predvođeni osnivačem i direktorom Instituta, maestrom Omerom Pobrićem, izveli maestralan dvosatni program koji nikoga nije ostavio ravnodušnim. Institut je mislio i na naše đake, pa su ovu večer svoje prve sevдалиjske nastupe imali i Suraja Podojak i Ahmet Aščerić, đaci naše medrese.

DAN DRŽAVNOSTI SVEČANO OBILJEŽEN

25.11.2008.

U hiljadugodišnjoj tradici bosanskohercegovačke državnosti izuzetan značaj ima 25. novembar 1943. godine, koji se obilježava kao Dan državnosti naše domovine.

Povodom ovog značajnog datuma iz naše historije, u Medresi je upriličena prigodna svečanost. Program su izveli članovi horske, dramske i recitatorske sekcije. Pored recitala "Bošnjaci", "Neka bude uništen neprijatelj Bosne" i "Uspavanka", okupljeni učenici i gosti mogli su pogledati i dokumentarni film o OU "Bedem" iz Visokog.

Priredila: Safija Aličković, IVb

JUBILEJI

DESETOGODIŠNJICA MATURE

Treće generacije maturanata Medrese "Osman-ef. Redžović"

Iako je prošlo mnogo vremena od dana kada su iz Medrese krenuli za svojim sudbinama, veliki broj učenika ove generacije rado se odazvao ovom pozivu. Bila je to prilika da se zajednički prisjete prošlih dana, raznih zgoda i nezgoda, svojih profesora, teške poslijeratne situacije u kojoj je ovoj Medresi bilo suđeno da nastaje i da se bori za svoj opstanak.

Piše: Hfz. Zijad Dervić, prof.

Trećeg dana ramazanskog bajrama, 02.10.2008. god. u prostorijama Medrese „Osman ef. Redžović“ organiziran je susret učenika Treće generacije ove škole, a povodom deseto-godišnjice mature. Iako su se nakon toliko vremena razili po "bijelom svijetu", svaki od njih slijedeći putove vlastite sudbine, veliki broj učenika ove generacije rado se odazvao ovom pozivu. Bila je to prilika da se zajednički prisjete prošlih dana, raznih zgoda i nezgoda, svojih profesora, teške poslijeratne situacije u kojoj je ovoj Medresi bilo suđeno da nastaje i da se bori za svoj opstanak.

U ŠKOLU POD GRANATAMA

Svi su bili ponosni radi toga što su svojim upisom izrazili svoje povjerenje ovoj školi, u koju mnogitadani nisu vjerovali. Svakako da je veliki broj zainteresiranih učenika u to vrijeme za ovu školu ukazao na opravdanost njenog nastanka. Ljubav za islamom, želja za stjecanjem stručnog i općeg znanja bila je toliko jaka da ni granate koje

Ljubav za islamom, želja za stjecanjem stručnog i općeg znanja bila je toliko jaka da ni granate koje su padale po okolnim brdima, nepostojanje đakskog doma za smještaj učenika, nepostojanje prijevoznih sredstava za učenike iz okolnih mjesta (tako da su neki pješčili i po petnaest kilometara), nije predstavljalo smetnju niti je moglo pokolebati učenike koji su u to vrijeme pohađali ovu školu.

su padale po okolnim brdima, nepostojanje đakskog doma za smještaj učenika, nepostojanje prijevoznih sredstava za učenike iz okolnih mjesta (tako da su neki pješčili i po petnaest kilometara), nije predstavljalo smetnju niti je

moglo pokolebati učenike koji su u to vrijeme pohađali ovu školu.

Ali, kao što direktor ove naše lijepe škole veli: "Trud se uvijek isplati", ni plodovi truda ove generacije nisu izostali. Prilikom prozivanja po dnevniku i

Oni su dokaz da je naša medresa uistinu perspektivna škola koja onima koji žele da se trude, koji imaju vlastitu viziju i cilj u životu nudi širok spektar mogućnosti ličnog afirmiranja u svim pozitivnim sferama društva u kojem živimo.

predstavljanja svakoga ponaosob saznajemo da je broj onih koji su diplomirali po raznim fakultetima procentualno velik. S ponosom možemo reći da je ova, treća generacija iznjedrila ljude koji su aktivni i istaknuti članovi u našem društvu. Nekoliko njih su uspješni imami, veći broj njih diplomirali su na različitim islamskim univerzitetima u svijetu, neki se bave privatnim biznisom, neki su za polje djelovanja izabrali politiku pa su na ovim izborima bili nosioci listi za općinsko vijeće, neki su asistenti na fakultetu, neki rade u medresi, a ubrzo očekujemo i nekoliko magistara gdje posebno želimo istaknuti Avdukić Aliju koji u Londonu uskoro treba magistrirati iz oblasti islamske ekonomije i bankarstva, tako da možemo reći da nema segmenta društva, a da u njemu aktivno ne učestvuje neko od naših učenika.

Oni su dokaz da je naša Medresa uistinu perspektivna škola koja onima koji žele da se trude, koji imaju vlastitu viziju i cilj u životu nudi širok spektar mogućnosti ličnog afirmiranja u svim pozitivnim sferama društva

u kojem živimo. Možemo reći da svršeni medrese može da bira da li da nastavi školovanje na bilo kojem islamskom univerzitetu u svijetu ili da se afirmira kroz mnoge druge naučne oblasti.

USPJEH JE PLOD SAMOODRICANJA

Većina su već odavno porodični ljudi, uzoriti očevi i majke koji kroz afirmiranje islamskih odnosa u porodici uveliko pomažu našoj društvenoj zajednici u borbi za očuvanjem bosanskog i islamskog identiteta u ovim burnim vremenima.

Povrh svega, a što je i najvažnije, radi se o čestitim i uzoritim građanima ove zemlje, patriotima za koje se opravdano možemo nadati da nikada neće okrenuti leđa svojoj domovini kao ni školi kojoj mnogo duguju.

U svom obraćanju direktor Medrese Džemal ef. Salihspahić istaknuo je zadovoljstvo i ponos sa svojim učenicima koji su u velikoj mjeri odgovorili izazovima sa kojima su se susretali u vrijeme školovanja u medresi a i kasnije kroz život i na taj način su doprinijeli pozitivnom afirmiranju škole iz koje su potekli. Posebno je ukazao na činjenicu da je za svaki uspjeh pa i za ovaj potrebno mnogo samoodricanja, reda, rada

i discipline, nepokolebljivosti kao i neizmjerne ljubavi prema svome životnom pozivu.

FATIHA RAHMETLIJAMA

Pored direktora susretu su svakako prisustvovali Ekrem Lemeš, inače profesor Hemije, i Nasiha Pašić, profesorica Engleskog jezika, jer su tokom školovanja ove generacije jedno vrijeme bili njihovi razrednici. I jedno i drugo vrlo rado sjećaju se tih vremena, i iako sada predaju u drugim školama, ističu da će Medresa zauvijek ispunjavati njihova srca.

Nažalost, dvoje profesora koji su predavali ovoj generaciji, prof. Safa Bulbulija i prof. Šefik ef. Beganović preselili su na ahiret pa su ih se njihovi učenici sjetili učenjem El-Fatihe i probudili su lijepa sjećanja na njih.

Nakon predstavljanja i upoznavanja sa životnim sudbinama i nakon zakuske u kuhinji Medrese svi su zajednički obišli prostorije škole i internata. Svi su izrazili želju da ovakvih susreta od sada bude što češće, a jedna od mnogih stvari u kojoj su se učenici ove škole taj dan složili je i: "Kada bi ponovo bili u situaciji da biramo koju srednju školu da upišemo, bila bi to sigurno Medresa „Osman ef. Redžović.“

MATURANTI I MATURANTICE

TREĆE GENERACIJE MATURANATA MEDRESE "OSMAN-ef. REDŽOVIĆ

1994-1998.

IVa

Razrednik: Džemal SALIHSPAHIĆ

Alić Muhamed, sin Edhemov i Emirin iz Kaknja
 Alikadić Muamer, sin Sulejmanov i Halimin iz Breze
 Alispahić Džafer, sin Kasimov i Tehvidin iz Tešnja
 Avdukić Alija, sin Nusretov i Ševalin iz Ilijaša
 Bisić Mensud, sin Alijin i Ramizin iz Ilijaša
 Bukva Suvad, sin Ramizov i Fatin iz Visokog
 Ćosić Mahir, sin Zahidov i Hamidin iz Ilijaša
 Dervić Zijad, sin Mujin i Sajmin iz Visokog
 Dević Mahir, sin r. Kasimov i Muneverin iz Ilijaša
 Gadžun Džemil, sin Ibrahimov i Saimin iz Kaknja
 Hadžimejlić Ilhan, sin Sirijin i Aišin iz Visokog
 Halilović Esmir, sin Mustafin i Zumrin iz Visokog
 Halilović Kenan, sin Našidov i Namirin iz Visokog
 Heganović Adem, sin Osmanov i Sadberin iz Kaknja
 Hodžić Džemail, sin Omerov i Đulsin iz Žepča
 Jakupović Ibrahim, sin Muhamedov i Nurin iz Zvornika
 Kusr Almir, sin Hasanov i Rukijin iz Kaknja
 Mešić Almir, sin Rešadov i Ešrefin iz Vareša
 Neimarlija Asmir, sin Nazifov i Binasin iz Kaknja
 Neimarlija Muris, sin Kemalov i Hanifin iz Kaknja
 Omerbašić Ahmet, sin Ibrahimov i Aminin iz Tešnja
 Omerhodžić Tarik, sin Rasimov i Halimin iz Ilijaša
 Pašić Mustafa, sin Suljin i Đulin iz Fojnice
 Pobrić Salem, sin Akifov i Fazilin iz Čelića
 Porić Mirsad, sin Fikretov i Eminin iz Ilijaša
 Sarajlić Amel, sin Muharemov i Hadžirin iz Viteza
 Selimović Nedžad, sin Mehmedov i r. Sakibin iz Visokog
 Šabić Admin, sin Feridov i Advijin iz Visokog
 Šehić Ermin, sin Elvidov i Razin iz Zvornika

IVb

Razrednik: Nasir DELIĆ

Ahmeljić Emira, kći Hazimova i Zinetina iz Fojnice
 Aličković Meliha, kći Ešrefova i Hašemina iz Visokog
 Babić Mersiha, kći Hasanova i Emsijina iz Visokog
 Bajraktarević Enisa, kći Tahirova i Džemilina iz Olova
 Beganović Harisa, kći Nusretova i Rabijina iz Vareša
 Brkić Mirsada, kći Selimova i r. Advijina iz Visokog
 Čutura Mersiha, kći Hašimova i Hatidžina iz Ilijaša
 Delić Edina, kći Asimova i Mersadina iz Busovače
 Đikić Alma, kći Ekremova i Memnunina iz Visokog
 Emšo Aida, kći Mustafina i Zahidina iz Kiseljaka
 Halilović Zikreta, kći Esadova i Zehrina iz Visokog
 Hrvat Amara, kći Ahmedova i Latifina iz Vareša
 Hujić Elma, kći Bećirova i Nisadina iz Sarajeva
 Huseljić Ahira, kći Zuferova i Sabrijina iz Visokog
 Jugović Edina, kći Halidova i Emirina iz Busovače
 Jusić Almira, kći Salkina i Rašidina iz Visokog
 Kadrić Irhada, kći Mensudova i Namirina iz Visokog
 Karavdić Elma, kći r. Miralemova i Fethijina iz Visokog
 Keškić Namira, kći Ahmetova i Fifina iz Breze
 Lopo Suvada, kći Osmanova i Fatina iz Visokog
 Merdžanić Edina, kći Alijina i Azeminina iz Bugojna
 Mešinović Mirnesa, kći Mustafina i Zijadetina iz Visokog
 Mujić Azemina, kći Mustafina i Mubijina iz Visokog
 Omerbašić Emina, kći Ibrahimova i Aminina iz Tešnja
 Omerović Šejla, kći Feridova i Behijina iz Kaknja
 Omerhodžić Melisa, kći Vahidova i Zakirina iz Breze
 Rezaković Alma, kći Vahidova i Dikina iz Breze
 Smajlović Emsudina, kći Taibova i Zakirina iz Visokog
 Sudžuka Zumreta, kći Ekremova i Zehrina iz Visokog
 Šahić Selma, kći Sadina i Nurina iz Breze
 Tatar Elma, kći Feridova i Mevlidina iz Visokog
 Vilić Senada, kći r. Huseinova i Remzina iz Višegrada
 Župljanin Zumreta, kći Hazbina i Rahimina iz N. Pazara

UTISCI SA RAMAZANSKE PRAKSE

Piše: Mujanović Nermin, Iva

RAMAZAN U HERCEGOVINI

Medžlis IZ Jablanica, džemat Doljani

...Ako obratiš pažnju na sadašnjost, možeš je poboljšati. A ako poboljšaš sadašnjost, bit će bolja i budućnost. Zaboravi budućnost i živi svaki dan svog života prema poukama Zakona i sa vjerom da Bog brine o Svojim stvorenjima...

Prema rasporedu Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, u periodu od 31. 08 - 30. 09. 2008 godine, postavljen sam da vršim imamsko - muallimsku službu na području medžlisa IZ Jablanica, džemat Doljani. Na području medžlisa IZ Jablanica postoji 12 džemata. Od vjerskih objekata postoji 6 džamija i 6 mekteba, a samo u 3 džemata se redovno obavljaju vjerske dužnosti, a u ostalim samo u toku mjeseca ramazana.

Džemat

Džemat Doljani nalazi se na putu koji vodi prema Orašju, i Ljubuškom, na udaljenosti 10 km od grada. Ovaj džemat broji 120 domaćinstava i oko 450 stanovnika, od toga 55 je muslimanskih koji ukupno broje 220 stanovnika, a ostalo stanovništvo je hrvatsko. Infrastruktura sela je veoma dobra, asfaltiran je put, i selo posjeduje uličnu rasvjetu. Na području ovog džemata djeluje i osnovna škola (važno je napomenuti da je ona u funkciji tek 2 godine, a do tada učenici su osnovno obrazovanje sticali u gradu). Srednjoškolci nastavu pohađaju u Jablanici i uglavnom se školuju u gimnaziji, trgovačkoj i turističkoj školi. Ono što karakteriše ovo mjesto jeste poznato izletišta «Risovac», što svjedoči o turističkom životu koji

se odvija na ovim prostorima. Zbog ovako karakterističnog geografskog položaja, selo je napadnuto u ratu (od strane većinskog hrvatskog stanovništva). O tome govori i džamija. Ionaje osjetila nehumani, neljudski odnos neprijatelja, jer je srušena. Trenutno je hvala Bogu u izgradnji, a preostala još izgradnja munare. Pri samom dolasku u selo primjetno je da omladina živi lijep, zdrav, sportski život, jer u centru sela nalazi se prostrano sportsko igralište koje ugodno popunjava slobodno vrijeme omladinaca. Od ostalih objekata postoji već izgrađeni, ali ne i useljeni prostor za ambulantu i poštu, kao i crkva koja je u posjedu hrvatskog stanovništva. Lično mi se svidjelo što su ti ljudi hrabri, jaki i velikodušni, poštenu su, znaju da vole i samim tim zaslužuju da budu voljeni. Nakon posjete gradu, muzeju, izletištu, nakon obilaska sela i upoznavanja džematlija, čovjek ostane oduševljen ljepotom i uspjesima tih ljudi.

Džematlije

Na području ovog džemata, nažalost, vjerski život nije na zavidnom nivou. Ne znam tačno koji su razlozi za to, ali jedan od njih je sigurno nepostojanje efendije tokom cijele godine. Poražavajuća je činjenica da se

na teraviji iskupi jedva tri safa džematlija. Ovaj džemat ima 55 muslimanskih domaćinstava i oko 220 ljudi. Ima oko 30 djece, od toga 21 su osnovci. Što se tiče zaposlenosti, ljudi su uglavnom negdje zaposleni, ako izuzmemo mlađe stanovništvo, koje se predaje sudbini, i ne mari za to da učini korak naprijed, kako u vjerskom, tako i u općem smislu. Primjetno je da nije zastupljena poljoprivreda i stočarstvo, tek nekoliko domaćinstava posjeduje pokoje govedo. Jedan od osnovnih pokazatelja niske vjerske svijesti jeste slaba posjećenost džamije, malo postača. Ono što je u meni izazivalo tugu jeste da kad ujutro idem na sabah, tek pokoje svjetlo se vidi u kućama džematlija, ali šta sam mogao osim misliti da: ako obratiš pažnju na sadašnjost, možeš je poboljšati. A ako poboljšaš sadašnjost, bit će bolje i ono što će ti se kasnije dogoditi. Zaboravi budućnost i živi svaki dan svog života prema poukama zakona i sa vjerom da Bog brine o svojim stvorenjima... S tom činjenicom sam odlazio i vraćao se sa namaza, i to me je tješilo. Ali, ipak sam učinio sve što sam mogao da popravim sadašnjost svojih džematlija, kako bi bila bolja i moja i njihova budućnost. I hvala Bogu u velikoj mjeri sam uspio, iz dana u dan se povećavao broj postača, makar

onih koji su povremeno postili. Ipak, broj postača se znatno povećao. Kada govorim o slabom vjerskom životu, da ne pretjeram, ljudi su ipak imali osjećaja da su u mjesecu ramazanu, pa moram spomenuti i to da nije bilo primjetno da bilo ko konzumira alkohol što je na zavidnom nivou u odnosu na druge džemate. Ali ipak sam im govorio o alkoholu i njegovoj štetnosti, i na moje upozorenje nisu se oglušili, čak su s pozornošću slušali. Iako usporeno, omladina se budi, što je pozitivna činjenica, kao i to da djeca redovno dolaze na vjersku pouku i zainteresovani su za vjerski život. Ljudi su gostoljubivi u što sam se i sam uvjerio, veoma iskreni i hrabri, a u to me uvjerila činjenica da su se uspjeli odbraniti od neprijatelja, i sada žive kao manjina sa većinskim hrvatskim stanovništvom.

Ramazanski vaizi

U toku ramazana ovaj džemat je posjetilo puno uleme, kako vjerske tako i svjetovne. Svaki od njih se obrati džematlijama sa prigodnim predavanjem. Između ostalih izdvajam posjetu glavnog imam Sulje ef. Cikotića, koji je također pokušao pojačati vjersku svijest džematlija i posjetu muftije mostarskog Seid ef. Smajkića, koji je svojim predavanjem ukazao ljudima na činjenicu da islam iz dana u dan napreduje, da sve veći broj ljudi prelazi na islam i cijeni to, a kako bi tek mi trebali, mi koji smo rođeni u islamu, o tome da se gradi sve veći broj džamija, a da smo uzrok tome mi koji učestvujemo u njihovoj gradnji. Kada je ukazao na njih i njihovu džamiju koja se gradi, pojačao je time njihovu zainteresiranost. Ali, nije isпустиo priliku da kaže da mi trebamo biti ti koji ćemo iz dana u dan popunjavati te naše ljepotice,

i činiti ih onim što one zaista jesu. Ovaj džemat su posjetili i ugledni političari ovog grada. Moje mišljenje nakon ovih posjeta je da ih treba biti više, pogotovo ovih vjerskog karaktera, kako bi se osanažila ljudska svijest, kako bi se produbili ljudski vidici o vjeri, mada ne osporavam ni to da ih treba produbiti i u svjetovnom smislu.

Ramazanske aktivnosti

S obzirom na prethodne godine, ramazanske aktivnosti su bile zaista mnogobrojne i raznovrsne. U džamiji, iako slabo posjećenoj, klanjalo se svih pet namaza. Ipak, na teravih- namazu bilo je oko 50 džematlija, uglavnom žena, dok je posjećenost muškaraca skroz slaba- skoro nezapažena. Također, odvijala se i mektebska pouka koju je pohađalo oko 15 djece sa ne baš zapaženim znanjem do sada, al s obzirom ukupan vjerski život, to je za svaku pohvalu. Na sebe sam preuzeo obavezu da manju djecu naučim nekoliko sura i koliko je moguće više temeljnih islamskih dužnosti. Vazove i dersove teško je bilo držati jer ljudi nisu navikli na to, ali ja sam se potrudio da to promijenim, pa sam svaku večer održao prigodno predavanje s ciljem da kod ljudi osnažim vjersku svijest, i hvala Bogu za tako malo vremena puno sam uspio. Svakog dana učio sam mukabelu, na kojoj je posjećenost bila prilično dobra. Između ostalog, moram spomenuti da su održani mnogobrojni mevludski programi, sa akcentom na sedamnaestu i dvadeset i sedmu noć ramazana. Bajram-namaz sam klanjao u prisustvu velikog broja klanjača, i tom prilikom bi prenio hutbu pod nazivom. «Ispraćaj Ramazana, i doček Bajrama», i to mi je bila posljednja

U džamiji, iako slabo posjećenoj, klanjalo se svih pet namaza. Ipak, na teravih- namazu bilo je oko 50 džematlija, uglavnom žena, dok je posjećenost muškaraca skroz slaba- skoro nezapažena.

prilika da džematlijama ukažem na potrebu džemata, posta, i na kraju same vjere.

Nakon namaza obišao sam džematlije, a popodne su me, iskreno s po kojom suzom na licu ispratili kući, vjerovatno žaleći što su tek spoznali neke stvari, ali rekao sam im da nikada nije kasno, mada sam i ja iskreno želio da ostanem i dovršim započeto. To je u meni pobudilo one prave osjećaje i učinilo da taj ramazan pamtim ramazanom u kome sam ja i mnogi drugi popravili svoju sadašnjost, a samim tim i svoju budućnost. Kući sam stigao sa puno lijepih utisaka i poznanstava ponesenih iz Jablanice. Njihov vjerski život nije na zavidnom nivou, ali im se u mnogim stvarima može pozavidjeti. Smatram da bi se njihovo stanje moglo itekako popraviti, jer kada ih pitam zašto ne klanjaju, kažu: «pa kako ću, nisam nikad»...a potrebno im je sugerirati kao što sam i činio da nije važno gdje su počeli, nego gdje je njihov novi početak... I baš tako, što se evo na kraju da i zaključiti, valja istaći da je vjerski život, a i druge aktivnosti u porastu u ovom, a nadam se i u drugim džematima, i da su uzrok tome ponajviše učenici medresa. Naravno, kao i u drugim sredinama ima onih koji to ne mogu shvatiti, koji se nikada neće uklopiti u vjerski život, ali većina stvara zajednicu i čini je zajednicom.

PUTOPIS

KAKO JE MUJO OSTAO ŽIV?

Davne 1970. godine, profesor Džemal Salihspahić putovao je po Istočnoj Bosni i bilježio svoje utiske. Te bilješke danas predstavljaju vrijedan izvor historijskih, etnografskih i kulturoloških informacija. U ovom broju "Šahida" objavljujemo posljednji nastavak ovog zanimljivog putopisa.

Piše: Džemal Salihspahić, prof.

Oko 8 sati rastali smo se od Huse Lončarića. Rastanak je bio tužan. Više pogledima i šutnjom govorili smo jedan drugom o burnoj historiji Muslimana u našim krajevima, o potrebi zajedničke borbe u očuvanju tekovina vjerskog i kulturnog naslijeđa naših očeva i djedova; više pogledima i šutnjom nego riječima, govorili smo jedan drugom o slabostima i propustima Muslimana u vjerskom i nacionalnom smislu te riječi, njihovih organizacija koje nas skupo koštaju i slabe. Rastali smo se sa suzama u očima i sa toplom željom da se ponovo, čim prije susretnemo.

Na putu prema Ždrijelu Vranjskog Dola prošli smo pored Zurovića gdje se jasno vide ostaci kule Kovača. Kulu su 1942. godine srušili četnici. Svi njeni branioци su izginuli.

Od Ždrijela Vranjskog Dola spustili smo se Lončarića Vrelu i mlinici. Izvor vode je veoma jak, tako da se daleko čuje huka vode. Od tog izvora potiče rijeka Trebišnjica. Na spomenutoj rijeci sagrađen je most od sedre. Smatra se da je to danas najstariji most u BiH i da je građen još u vrijeme Ilira. Ispod mosta je kanjon visine oko 4 metra. Dužina mosta je otprilike 2,5 metra. Nedaleko od sedrenog mosta jasno se vide ostaci dvije vodenice. Pored mosta smo se malo odmorili, klanjali

ikindiju, ubrali malo jagoda kojih ovdje ima dosta, a zatim nastavili put prema Bahorima, gdje smo stigli u 18 sati. Odsjeli smo kod Ibragine punice, Fate Šarotić. Muž joj je poginuo 1918. kad se ženio Fatin dajdžić; sumnjalo se da ga je namjerno ubio njegov bratić Omer Šarotić. U Bahorima nismo imali značajnijih susreta ni s kim. Za ovo mjesto, kao i za ostala koja smo posjećivali, karakteristično je da su slabo naseljena. Mještani mahom napuštaju sela i odlaze u gradove, kao što je Mostar, Dubrovnik itd. U posljednje vrijeme velik broj mladića odlazi u SR Njemačku. Navečer smo sijelili sa ukućanima i spomenutim Omerom zvanim Okicom. Okica je čovjek od 70 godina, visokog rasta. Glavno mu je zanimanje stočarstvo. U razgovoru s nama često je isticao teškoće rudarskog i čobanskog poziva - zanimanja. Tom prilikom Okica je naveo riječi nekog čobana koji je pjevao: "Da sam dijete kad je vrijeme - kad je sunce da sam kod ovaca - kad je kiša da sam bogdo kod kosaca."

Koji je put najduži?

Na spomenutom sijelu često je spominjan neki Šobo Avdić iz tog dijela Hercegovine, koji je nekad upitan "Koji je put najduži?", na šta je odgovorio: „Put čovjeka do čovjeka". Sutradan smo krenuli iz Bahora. Tom prilikom smo prošli pored ostataka Kule Talića. Istočno od nje je veliko staro

groblje sa oko 100 nadgrobnih spomenika - stećaka. To su veliki kameni blokovi sa ornamentima. U gornjem lijevom uglu nekih od njih primjećuje se uklesan polumjesec, što jasno ukazuje na starost spomenika i vezu onih koji su ih klesali sa islamom. Nedaleko od ovog groblja nalazi se prilično lijepo uređeno mezarje.

Jeziva Mujina sudbina

Nakon prolaska kroz Gacko, uputili smo se prema Stepenu, a otud prema selu Cernice. U toku II Svjetskog rata stanovništvo ovog područja je mnogo stradalo od četnika. Oni su ih pljačkali, ubijali, palili i bacali žive u razne jame kao što su Dizdaruša i Koritska jama. Stradanjima i istrebljenjima nije došao kraj za neke ni poslije oslobođenja naše zemlje od njemačke okupacije. Kao primjer tome može se navesti slučaj sa Mujom Hebibom. Mujo je bio jedan od najuglednijih i najbogatijih ljudi sa područja Cernice. Rat je dočekao sa 500 ovaca i preko 100 koza. U toku rata isključivo je sarađivao sa partizanima. Svoju stoku i žito Mujo je davao Vladi Šegrtu i njegovim ljudima. Oslobođenje je pozdravio kao i svaki naš rodoljub. Godine 1945. imao je 100 ovaca. Bio je zadovoljan što je dočekao slobodu zdrav i živ, iako su mu u toku rata stradali mnogi rođaci i poznanici. Nadao se da će od sada moći živjeti u slobodi i miru. Nada se nije ispunila.

„Jednog dana 1947. godine“, priča Mujo Hebib sa mnogo patetike u govoru, „došli su Kosta Šuković, Andrija Šarović i Momčilo Andrija - Šević i izvikali ga iz kuće. Odmah su ga svezali i povelili sa sobom. Nedaleko od kuće su mu rekli da je on bio ustaški saradnik. 'Nisam', odgovorio je Mujaga. 'Jesi!', dodao je Kosta i prišavši Mujagi nožem mu je razrezao desnu ušnu školjku. Krenuli su dalje nekoliko koraka. Organi narodne vlasti su i dalje isticali kako je on sarađivao sa ustašama. Mujo je to odlučno negirao. 'Ubit ćemo te ako ne priznaš!', uzviknuo je Momčilo Andrijašević. 'Ubijte me ako imate zašto!', odvratio je svezani i okrvavljeni Mujo. Tada su mu skinuli gaće i počeli rezati meso po bedrima i uzduž parati noge noževima. I pored tog zvjerstva Mujo je ostao pri svojoj tvrdnji. Tada su organi narodne vlasti prišli Muji i zaklali ga, a onda ga napustili. Usljed velikog krvarenja Mujo je izgubio svijest. Rez nožem po vratu nije bio smrtonosan jer je nož bio krajnje tup i nije mu prerezao dušnik i glavne vratne vene. Zahvaljujući tome što je bio tup nož u Muje su ostale nepovrijeđene i vene na nogama“.

Poslije izvršenog zvjerstva nad Mujom, neki njegovi rođaci su mu pružili prvu pomoć i prevezli ga u gatačku ambulantu. Mujo je ostao živ. To je pravo čudo. On je danas živi spomenik terora nad muslimanskim stanovništvom u tom kraju. Slučaj s Mujom Hebibom nije usamljen. Sličnih ataka na poštene, mirne i ugledne Muslimane bilo je više kod nas poslije oslobođenja, i u drugim krajevima naše domovine.

Razgovor s Mujom čudno me se dojmio. Mujo je čovjeku godinama, ali još uvijek relativno krepak starac. Dugo sam ga promatrao. Gledao sam jasne ožiljke tupog noža na ušnoj školjci, na nogama i na vratu. Posmatrao je i mene

Mujo. Bilo mu je drago što mu se pružila prilika da mi ispriča dio svoje tužne prošlosti. Na rastanku smo se srdačno rukovali i zaželili da se ponovo negdje susretnemo. U toku razgovora s Mujom a i poslije rastanka s njim nisam mogao naći odgovor na dva pitanja: Kako je moguće da je Mujo bio žrtva tako strašnog zločina, i kako je mogao ostati živ nakon svega što su mu učinili?!

“Nemam više šta čuti ni vidjeti”

Nakon rastanka s Mujom napustili smo Cernicu i krenuli prema Ključu, nekadašnjem sjedištu Sandalja Hranjića.

U toku boravka u ovom malom mjestu čuo sam mnogo priča o naporima njenog stanovništva za održanje u ovom pograničnom mjestu prema Crnoj Gori, a naročito o žestokim borbama sa četnicima u toku II Svjetskog rata. Najstariji stanovnik Ključa danas je devedesetogodišnji Derviš Tanović. Derviš je nepokretni starac koji je prije desetak godina oslijepio, a i veoma slabo čuje. Ipak, pamćenje mu je odlično. Mnoge historijske događaje poznaje u detalje. Kazao mi je da mu nije žao što ne vidi i ne čuje, jer, kako on kaže, „Kako mi izgleda nemam šta čuti ni vidjeti“.

U Kuli Fazlagića

Nakon kratkog boravka u Ključu krenuli smo prema Kuli Fazlagića. Napuštajući ovo mjesto još jednom sam bacio pogled na ostatke Sandaljove tvrđave, na džamiju i njenu kratku munaru (oko 2 metra visoka), na bivši dom sokolara (Dom je sagrađen 1930. godine. Poslije 1945. neko vrijeme služio kao škola. Danas je u ruševnom stanju. Istina mještani su mu nedavno izmijenili krov).

Na putu prema Kuli prošli smo pored mezarova Hasana Hebiba, Nazifa Čustovića i Omera Tanovića. Njih trojica su pogunuli u odbrani Ključa u borbi s četnicima. Područje Kule je naseljeno Muslimanima. U toku 1918. i 1919. bilo je naseljeno nešto Srba, ali ih je u toku 1941. nestalo. Posjetili smo ostatke Fazlagićeve tvrđave, džamiju i ruševine mekteba koji se nedavno, kako mještani kažu „sam srušio“. Uz džamiju posjetio sam mezarove dvoje Smail-agine djece koja su ukopana pored vrbe na uglu džamije. U haremu džamije je lijepo mezarje. Tu je ukopan i Džemal Tanović koga je 1944. godine mučki ubio njegov šura Ahmed Zvizdić, nasred Gatačkog polja (Inače, Zvizdići su potomci jednog od vlastelina Sandaljevih - Đure Zvizde). Ovdje sam primijetio jedan ružan neislamski običaj. Naime, umjesto nišana, iznad nekoliko mezarova podignuti su nadgrobni spomenici, veoma slični kršćanskim.

Poslije posjete Kuli krenuli smo u Gacko. Bio je petak. U 9 sati ja sam produžio put prema Sarajevu, a moj saputnik je ostao još nekoliko dana u Hercegovini da posjeti neke rođake i poznanike.

Na kraju, želim istaći da sam u ovom kratkom opisu putovanja iznio samo neke momente i zapažanja koja se odnose na Muslimane tog područja. Nadam se da će oni budućim istraživačima poslužiti kao izvor saznanja za istraživanje naše novije historije.

ČUDA OKO NAS

Priredio: Ensar Mahmutović, 11a

Stvoritelj nebesa i Zemlje nam je ostavio dragulje na nebu, a kojima se možemo diviti kroz teleskope današnjice. Mnogo je toga što se kreće na nebu, a sve nas upućuje na Allahovu moć i stvaralaštvo.

Nama je najpoznatiji sistem Sunčevog sistema, jer nam je i najbliži. Tu su Sunce, Mjesec, osam planeta, pojas asteroida, komete, odnosno razni objekti vrijedni zapažanja i istraživanja. Ipak, na astronomskoj skali, ovo je tek jedan sićušni, pa skoro neprimjetni, dio kosmosa u kojem živimo. Da bi shvatili veličinu, potrebna nam je jedna hijerarhija objekata.

Zemlja, zajedno sa ostalim planetama, kruži oko zvijezde Sunca, dok Sunce, zajedno sa mnogim drugim zvijezdama, od kojih su neke i vidljive na nebu, kruže oko centra galaksije. Ta galaksija se zove Mliječni put. A šta je to galaksija? Galaksija je veliki skup zvijezda, različitih gasova i međuzvjezdane prašine, s brojem od nekoliko milijardi zvijezda. U veličini su ogromne, i mogu se smatrati oazama svjetlosti u mračninama kosmosa. Ovo je zbog velikog prostora i udaljenosti između samih galaksija.

Da bi shvatili, odnosno makar se malo prikućili razumijevanju kolosalnosti galaksija, usporedićemo ih sa našim Suncem.

Dijametar Sunca je oko 110 puta veći od dijametra naše planete Zemlje. A veličina dijametra naše galaksije, Mliječnog puta, je oko

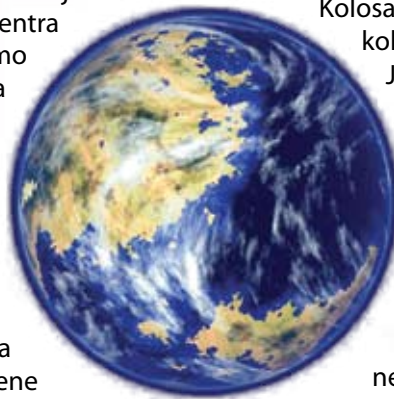
2 000 000 000 000 (2×10^{12}) Sunčevih dijametara. Ovo se može računati mjerom koje se naziva svjetlosna godina, odnosno put koji svjetlost pređe u roku od jedne godine (a svjetlost putuje brzinom od 300 000 km/s). Da bi svjetlost "lampe" upaljene na jednom kraju Mliječnog puta dostigla do suprotnog kraja, potrebno je oko 160 000 godina. Ovo opet možemo uporediti sa sunčevim svjetlom, kojem je potrebno oko osam minuta da stigne do Zemlje. Kada bi Sunce prestalo sijati trenutno sada, saznali bi to tek nakon osam minuta.

Pošto se Sunce, a i mi, nalazimo na udaljenosti od oko jedne trećineradijusa od centra Mliječnog puta, nismo u mogućnosti da dobijemo direktan i pravi izgled naše galaksije. Tek kad bi se uzvisili nekim letjelicama iz budućnosti, mogli bi dobiti pogled "odozgo" na našu galaksiju i njene ljepote. Trenutno ličimo na čovjeka koji stoji u šumi blizu njenog ruba, a dok bi strukturu i oblik šume tek ugledao kada bi je prelijetao avionom.

Da bi sebi približili izgled naše galaksije, možemo pogledati druge, koje su također staništa milijardi zvijezda.

Dvije prelijepe eliptične galaksije, zvane M31 i M51 su sjajni primjeri kako bi i Mliječni Put mogao izgledati. Okolna difuzna svjetlost i mnoge tačkice u toj "magli" koje se vide na slikama, su zvijezde i gasovi, materijal koji je potreban za produkciju zvijezda i drugih nebeskih tijela. Pretežno svi su u kruženju oko svijetlog, naizgled loptastog centra galaksije. A veća svjetla, kao u dnu slike M31, su druge galaksije koje mogu biti mnogo svjetlosnih godina udaljene od galaksija u fokusu.

Također, naše Sunce bi moglo izgledati kao jedna od ovih svijetlih tačkica na rubu Mliječnog puta.

Kolosalne veličine u kolosalnom kosmosu.

Jednom davno jedan beduin je rekao: "Ako balega ukazuje na devu, a trag ukazuje na pravac njenog kretanja, onda, zar Zemlja po kojoj su brda razastrta i nebesa sazviježđima okićena, ne ukazuju na

Milostivog i Onoga Koji je u sve upućen?"

Razmišlja li čovjek o ovom velikom stvaranju? Shvata li da nije velik kao što se umislio, kao što se oholi, i da mu je vrijeme da se pokori Svemilosnom?

IZLOG KNJIGE

Annemarie Schimmel: „Geografija pjesnika“

Uređuje: Semir Dizdarević, Iva

ZAPADNA DUŠA SA ORIJENTALNIM SRCEM

Knjigu koji želim predstaviti u ovom broju "Šahida" teško je razumjeti bez uvida u veoma interesantnu biografiju autorice. O svom životnom putu, koji je trajao od 7. aprila 1922. pa do ne tako davne 2003., najbolje će nas upoznati Annemarie Schimmel. Naime, ona je 1993. održala predavanje koje je nazvala „Moja islamska priča“, a mi ćemo ovdje predočiti neke dijelove te autobiografije:

„Ljudi spavaju, a kad umru - probude se“

„Nekada davno, živjela jedna mala djevojčica u Erfurtu, lijepom njemačkom gradu u središnjoj Njemačkoj, gradu koji je krasilo nekoliko gotskih katedrala i koji je bio centar hortikulture. Veliki srednjovjekovni mistik Meister Eckhart je tu propovijedao; Luther se tu zavjetovao da će postati redovnik i proveo godine u augustinskom samostanu u njegovim zidinama; Goethe se susreo sa Napoleonom u Erfurtu, jer je njegova udaljenost od dvaju centara njemačke klasične kulture, Weimara i Jene, samo nekoliko sati jahanja na konju ili vožnje kočijom (ovi podaci su važni da ukažu na ljubav prema domovini koju autorica preferira, što saznajemo iz stihova koje ćemo poslije navesti). Još u ranom djetinjstvu pokazala je ljubav

„Jedino što ovom prilikom želim učiniti jeste da vas naprosto uzmem za ruku i da, onda s vama lutam zemljama islama, idući tragom pjesnika, tragom kojim su oni hodili u potrazi za svojom izgubljenom voljenom osobom, ili su pak tragali za ostacima koji svjedoče o nekadašnjoj slavnoj prošlosti ...“

prema knjigama koje potječu sa Orijenta. U jednom takvom štivu naišla je na priču o posjeti indijskog mudraca Damasku, kada on uvodi arapskog dječaka u misterije duhovnog života i vodi ga u podzemlje gdje je izložen pogrebni kovčeg moćnoga kralja optočen nevjerovatnim draguljima. Na njemu je napisano: „Svi ljudi spavaju i kada umru probude se.“ Deset godina kasnije, kada je djevojčici bilo već 18 godina, shvatila je da su to riječi Božijeg Poslanika Muhammeda s.a.v.s., koje su omiljene pjesnicima u islamskom svijetu. Voljela je poeziju. Jedan od omiljenih pjesnika bio je Friedrich Ruckert (1788.-1866), genijalni orijentalist-pjesnik, čije verzije perzijske i arapske poezije su je duboko impresionirale. Njena najveća želja je bila naučiti više o orijentalnoj kulturi i kada je imala 15 godina našla je učitelja arapskog jezika. Osim arapske gramatike, on ju je uveo

i u islamsku historiju i kulturu. Sedmice su se računale samo od četvrtka do četvrtka (koji je bio dan kada je imala časove arapskog), iako je to morala tajiti. Jer, ko bi od njenih kolega iz razreda, rođaka i poznanika, razumio i pravilno ocijenio djevojčicino učenje jednog semitskog jezika u vremenu u kojem su nacionalizam i politički fanatizam ispunjavali zrak? Da bi izbjegla služenje Fireru u nacističkoj partiji, upisala se na studije prirodnih nauka, te je tako, preselivši se u Berlin, nastavila učiti o arapskom i pratiti predavanje o islamskoj umjetnosti. „Studirati u ratnom Berlinu – barem za mene – živjeti daleko od grube realnosti političkog života. Otkrivši moje interesovanje za Rumija, sugerirao mi je da pročitam Izabrane pjesme iz Divan-i Shams-i Tibriz R. A. Nicholsona (koje sam rukom prepisala, kao i studije Louisa Massingona o mistiku-mučniku Hallaju (pogubljen 922. u

Bagdadu). Tri mjeseca kasnije 1940. godine, iznenadila sam ga prijevodom izbora Rumijevih i Hallajovih stihova koji, osjećam, još uvijek nečemu vrijedi. Vrijeme studiranja nikako nije bilo tiho doba učenja: za vrijeme svakog raspusta morali smo raditi u nekoj fabrici, po deset sati dnevno, nakon čega sam se vraćala kući, često krvavih dlanova, da pišem svoju disertaciju." Kao i većina sudionika rata i ona je propatila gubljenje prijatelja, a jedno vrijeme je bila pod zarobljeništvom Amerikanaca. Nakon rata i završenih studija, dobila je posao profesora arapskih i islamskih studija, jer je raniji šef te katedre bio dokazani nacista. Kasnijih godina pozivana je na mnoge fakultete, a sigurno je najpoznatiji bio Harvard.

Njena karijera profesora nama nije zanimljiva kao što su zanimljiva njena putovanja po islamskom svijetu, koja su joj bila glavna inspiracija za djelo „Geografija pjesnika“, koje je samo jedno u nizu njenih djela iz islamske literature. Prijevod ovog djela na bosanski

jezik uradio je Enes Karić. Ovo djelo je izloženo u formi prigodnog predavanja i nema u zadatku da pruži iscrpnu informaciju koju naznačava i nagovještava sam naslov. Ali i ovo što je rečeno (po sufijskoj metodologiji: „More se ne može tepsijom zahvatiti, ali i ono što se tepsijom zahvati je more!“) dovoljno je da ukaže na veličinu islamskog genija koji je pjevao o rijekama, gradovima, gorjima, svetim mjestima, ružama, miomirisu lahora koji puše diljem svetih krajeva svijeta islama.

Slon i njegov san

Kao što i sam naslov prvog poglavlja govori, ovdje nas Annemarie (Džemila) uvodi u svijet pjesnika odnosno idemo „tragom pjesnika na razna putovanja“. Već u drugom dijelu se govori o ljubavi:

„Zamalo da umrem onoga dana kad moram otputovati (daleko od svoje voljene)!“

Treće poglavlje govori o pjesniku kao seobeniku za nafakom:

„Obiđoh zemlje diljem svijeta cijeloga

Al' nigdje ne vidjeh
trgovca nijednoga
da prodaje
sreću na
trgovima!“

Nastavak
knjige nas na
poseban
način

vodi kroz islamski svijet, upoznavajući nas sa kulturom, običajima i ljepotama, a sve to popraćeno patriotizmom i ljubavlju pjesnika prema kraju iz kojeg potiče ili kroz koji je prošao u svojim putovanjima.

Priča o slonu će sigurno svima ostati u glavi zbog njene slikovitosti. Naime, ovaj slon je zarobljen u Indiji i odatle je prebačen u daleke krajeve. Radeći teške poslove za ljude, slon je, malo pomalo, zaboravio svoju domovinu Indiju. Ali, iznenada jedne noći, usnio je svoj zavičaj! I tad on pokida, razbija okove i kida lance koji su ga sputavali, te kreće natrag svojoj domovini, porodici i prijateljima! U nekim indijskim minijaturama možemo naći prikaz slona u njegovoj gorostasnosti, te njegove pokidane okove kako vise sa njegovih nogu, koji se pridružuje svojoj porodici u silnoj bujici radosti! Mevlana Rumi ovdje podsjeća da blagodat ovakva sna obasipa samo plemenitog slona „duhovnu životinju“, jer kako jedan stih kaže:

„Magarac ne sanja Indiju“. Toplo vam preporučujemo da odvojite malo vremena i zaronite u svijet duha koji nam ova vrijedna autorica raskošno otkriva.

PROZA

Piše: Ismeta Hamzić, IVb

OČE, ISPUNIT ĆU TI ŽELJU

Neka vam moja priča posluži kao podstrek da uspijete u životu, da postavite sebi cilj i da, ma kakve prepreke bile, nikom ne dopustite da vas obeshrabri, i da pokleknete na ostvarenju svojih ciljeva.

Bijah malo sićušno dijete, dijete koje tek saznade za sebe, dijete koje tek saznade da treba živjeti, da ima roditelje. Sjećam se, tek počeh rasti, a moj babo me privuče k sebi, donese mi neku olovku i svesku, slova kraj kojih su bile nacrtane životinje koje su mi pomagale da brže shvatim i naučim abecedu.

Sjećam se, ne znadoh povezati slovo G i goluba, već svaki put se zaustavim tu i kažem G kao ptica. Tada bih ga malo naljutila, ali bi on opet osaburio i pokušavao mi ponovno objasniti. Sjećam se da me je učio brojeve, sabiranje i oduzimanje. Sjećam se da me je čvrsto držao za ručicu i vodio me sa sobom na posao, čak sam i doručkovala nekoliko puta sa njim na poslu. Smijao se i pomagao mi, volio je djecu, volio je moju majku. Ali, i danas mi odzvanjaju one riječi, kada me onako sićušno stavio u svoje krilo i tiho mi kazao, sa veselim i razdraganim očima, sa blagim smješkom na licu: „Kćeri Ismeta, ja bih najviše volio kad završiš osnovnu školu da upišeš medicinsku ili medresu“. i onda bi nastavljao dalje: „Ali, možda bih više volio medresu, jer bi te tamo puno naučili o našoj lijepoj vjeri“.

Ja sam ga, ne shvaćajući zbog čega mi to govori, gledala čudno i nejasno. A on... valjda je već predosjećao da neće preživjeti

i da će nas brzo napustiti. Kroz kratko vrijeme zaista se i desi, počeh ljudi plakati, drhtati, počeh granate nad našim glavama zviždati. Majka samo plače i lomiruke, nas samo sklanja negdje u kraj. A mi, djeca, nismo to razumjeli. Hoćemo vani da se igramo, a ona, molila nas da ne izlazimo, donosila nam igračke,

samo u kući da ostanemo. Sve mi je bilo neshvatljivo. Pitah se šta im je. Ti silnici, ti prokletnici mi ubiše babu, istjeraše me iz mog doma, uplakaše mi majku, sestre, moje najmilije, raniše mi djeda, a ja i dalje ništa ne mogoh shvatiti. Samo majku pitah i molih da mi objasni šta se dešava oko nas? Ona mi je sa suznim očima odgovarala: „Brzo će proći“

Pa da, možda i jeste brzo prošao taj prokleti rat i ja, koja sam tada imala manje od šest,

mlađa sestra tri, a najmlađa samo pet mjeseci, počesmo rasti, upoznavati ljude, prijatelje... Preselili smo se iz dva – tri mjesta konačno u svoju kuću. Sada kažem svoju kuću, jer u njoj sam odrasla, a moju pravu kuću zapališe, srušiše! Ni zapamtiti je nisam mogla! Završih ja i osnovnu školu, i prije nego odlučih šta da upišem, počeh mi odzvanjati one davno izrečene riječi: „Kćeri Ismeta, ja bih najviše volio da se upišeš u medicinsku školu ili u medresu“.

Tada k'o nikad osjetih strah, probudih se iz sna, ali me taj san i u javi proganjao.

Sjetih se da su to riječi koje sam negdje nekada davno čula. Sjetih se, da su to riječi moga oca!

Odlučih kazati svojoj majci da sam se odlučila upisati u medresu. Kazah svojoj porodici, ali im ne kazah razlog moje odluke. Možda ih je to i zbunjivalo, plašilo, mislili su da je to samo dječiji hir, mislili su da se ne znam nositi sa problemima, da teškoće i iskušenja ne znam i ne mogu podnijeti, a nisu da se to jedno sićušno dijete otkako zna za sebe nosi sa problemima i iskušenjima.

Ustrajah u toj svojoj želji, klanjah i molih Allaha da mi omogući da se što prije pokrijem i

odlučih se, baš na taj gorki 11. juli 2004. godine, pokriti. Tada sam plakala i tiho govorila: „Oče, nisi tu, ali ću ti, ako Bog da, ispuniti želju!“

Misleći da je Medresa „Perzijsko – bosanski koledž“, upisah se tamo i tih sedam dana boravka mi otvoriše oči.

Prije prijemnog ispita saznadoh da je to „obična“ škola, shvativ da su tu djevojke pokrivene uglavnom dok su u krugu te škole, a to nije bilo ono što sam je tražila. Dođoh, po preporuci jedne poznanice u ovu medresu, i primiše me hvala Allahu.

Nikom svoju sreću nisam mogla opisati, kada me je direktor blago pogledao, nasmiješio se i kazao: „Od danas si učenica naše medrese“. Kroz medresu sam puno toga preživjela greškom mojom, i greškom drugih. Zbog nerazumijevanja i zbog čovjekove sile često plakah.

Više puta bi prepreka i mogućnosti da odem odavde. Ali ne! Samo sam tada, u tim teškim trenucima plakala i molila Allaha za pomoć, da ustrajem do kraja. To je dokaz da Allah prima dove svojih iskrenih robova.

Dragi učenici, profesori, i svi oni koji čuju za ovu moju priču, ne želim da mislite da tražim vaše sažaljenje, vaše suze i vašu tugu.

Ne, neka vam moja priča posluži kao podstrek da uspijete u životu, da postavite sebi cilj i da, ma kakve prepreke bile, nikom ne dopustite da vas obeshrabri, i da pokleknete na ostvarenju svojih ciljeva.

Zbog tog mog cilja da završim Medresu i ja sam se borila i zbog toga s ponosom kažem, sa suznim očima i blagim osmijehom: „Oče... ispunit ću ti, ako Bog da, uskoro želju!“

PROŠIRENJE NAŠE AVLIJE

Piše: Kruško Zajim, Illa

700 RAZLOGA ZA LJEPŠI IZGLED MEDRESE

Neposredno pred početak nove školske godine 2008/2009. Kolektiv Medrese učinio je još jedan važan korak na planu dovršetka kompleksa Medrese: Imanje Medrese prošireno je za oko 700 kvadratnih metara prostora uz sami centar Komplexa Medrese. Ovo proširenje i nije toliko veliko u prostornom pogledu,

– obrazovnog rada u Medresi. Trebalo je dosta kuraži i umjeća da bi se savladale brojne prepreke pri realizaciji ovog koraka. Možda se čini on skroman i nevažan pored nedavnog otvorenja amfiteatra i polaganja kamena temeljca za novu džamiju, ali je on sigurno jedna čvrsta veza između prethodnih i budućih koraka, pa zbog toga ovo proširenje ima veliki značaj. Kolektiv Medrese

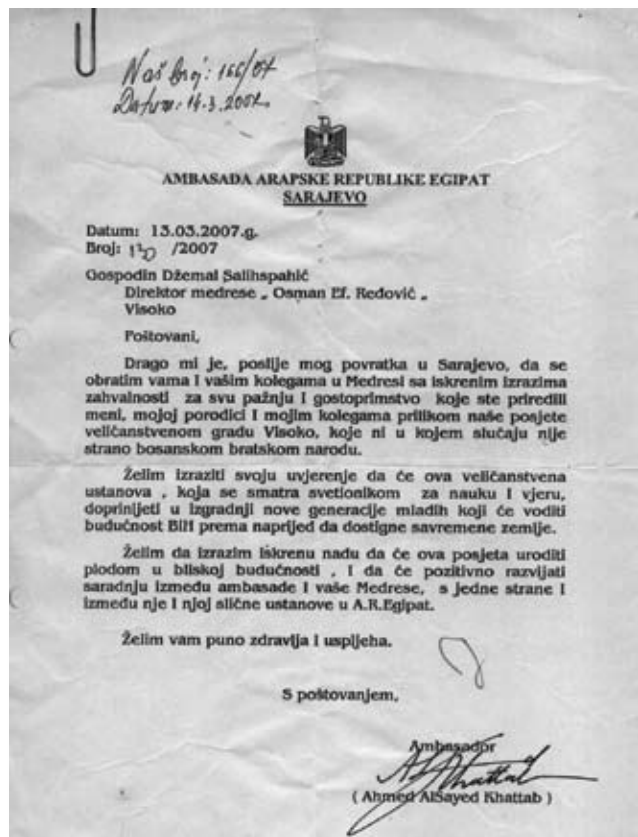
ali je vrijedno i dragocjeno zbog činjenice da se uklapa u nastavak naših planova daljeg razvoja. Zahvaljujući blagovremenim pripremama i izvanrednim naporima Kolektiva Medrese, učenici i učenice će uživati veću slobodu i komociju tokom svoga školovanja što je, također, jedan od ciljeva ovog proširenja. Nakon što se uredi po potrebi Medrese, ovaj prostor će uveliko uljepšati i upotpuniti izgled dvorišta.

Sve je ovo od posebne važnosti jer će se sigurno pozitivno odraziti na rezultate odgojno

je, hvala Bogu, na vrijeme prepoznao određene političke i kulturne slobode i racionalno ih iskoristio, a ovaj slučaj je, jedan od mnogobrojnih, praktična potvrda tome.

Ovo je, također, i dokaz da je naša medresa ustanova koja konstantno širi svoje vidike, kako u duhovnom tako i u materijalnom smislu, a zahvaljujući, prije svega, Allahu dž.š., jasnim ciljevima, dobroj organizaciji i iskrenom njetu kojeg smatramo našim najvećim motivom i ponosom.

IZDVAJAMO

Poštovani,

Drago mi je, poslije mog povratka u Sarajevo, da se obratim vama i vašim kolegama u Medresi sa iskrenim izrazima zahvalnosti za svu pažnju i gostoprimstvo koje ste priredili meni i mojim kolegama prilikom naše posjete veličanstvenom gradu Visoko, koje ni u kojem slučaju nije strano bosanskom bratskom narodu.

Želim izraziti svoje uvjerenje da će ova veličanstvena ustanova, koja se smatra svetionikom za nauku i vjeru, doprinijeti u izgradnji nove generacije mladih koji će voditi budućnost BiH prema naprijed da dostigne savremene zemlje.

Želim da izrazim iskrenu nadu da će ova posjeta uroditi plodom u bliskoj budućnosti, i da će pozitivno razvijati saradnju između ambasade i vaše Medrese, s jedne strane i između nje i njoj slične ustanove u A. R. Egipat.

Želim vam puno zdravlja i uspjeha.

S poštovanjem,

Ambasador
Ahmed Al-Sayed Khattab

Zahvalnica

Povodom dvodnevne posjete koju je našoj Općini upriličio Njegova ekscelencija Ahmed Al-Sayed Khattab, Ambasador Arapske Republike Egipat, dana 8. i 9. marta 2007. godine, ovim putem se u ime općinskog organa uprave, građana općine Visoko i u svoje lično ime zahvaljujem svima koji su na svoj način doprinijeli da ova posjeta protekne u najboljem redu i na visokom profesionalnom nivou.

Također, ovim putem želim svima Vama prenijeti riječi zahvale uvaženog Ambasadora na ukazanom gostoprimstvu, kao i iskazane želje za uspostavu što kvalitetnijih odnosa i ostvarenje uspješne saradnje u narednom periodu između Ambasade Arapske Republike Egipat i naše Općine.

S poštovanjem,

OPĆINSKI NAČELNIK VISOKO
Munib Alibegović

KULTURA ODIJEVANJA

Priredila: Lamija Babić, IIIb

KRAVATA - NAZIV I HISTORIJA

„Onaj kome neko stane na kravatu, sam je kriv, jer je prethodno kleknuo.“

Kravata je dekorativni odjevni predmet, oblika vrpce, koji se nosi oko vrata provučen ispod ovratnika košulje, izrađen od svile ili nekog drugog platna. Kravata se smatra izvornim hrvatskim proizvodom, raširila se Evropom u 17. stoljeću posredstvom hrvatskih vojnika na kojima je postala prepoznatljiv modni detalj. Među prvim su je prihvatili Francuzi, u njihov jezik dolazi pod nazivom cravte, a kasnije i druge evropske zemlje pod sličnim nazivima.

Riječ kravta dolazi od Francuske riječi „croata“. U svojoj knjizi „La Grande Historie de la Cravate“, francuski pisac Francois Chaile, na sljedeći način govori o kravati:

„...Oko 1635. godine nekih šest hiljada vojnika i vitezova stiglo je u Pariz kao podrška francuskom kralju Luju XIII. Među njima je bio veliki broj hrvatskih plaćenika koji su, predvođeni banom, ostali u službi francuskom kralju. Tradicionalna odora s vezanim, oslikanim maramicama oko vrata pobuđivala je pažnju francuskog dvora. Maramice su bile napravljene od različitih materijala, od grubih, koje su nosili obični vojnici, do svilenih i onih

od finog pamuka koje su nosili časnici. Taj „hrvatski elegantni stil“, potpuno nepoznat u tadašnjoj Evropi, oko 1650. godine biva prihvaćen na francuskom dvoru, i postaje modni odjevni predmet među buržoazijom tog vremena kao simbol kulture i elegancije. Osim ljepote, te mahrame su bile i u mnogome praktičnije nego do tada nošeni kruti čipkasti okovratnici francuskih vojnika i časnika. U Englesku je kravatu donio Charles II po svom povratku iz izgnanstva.

Kravata je ubrzo osvojila, kao modni odjevni predmet, i cijelu Evropu...”

Evropa prepoznaje kravatu u prvoj polovici 17. stoljeća tokom tridesetogodišnjeg rata u Evropi (1618-1648).

ŠTA govori kravata?

Nema više te boje, uzorka ili

oblika, koji popularna psihologija neće vezivati uz neku karakternu osobinu. I muške kravate, prema istraživanjima nekih svjetskih psihologa, skrivaju u svojim vijugama, bojama, kockicama, sve sklonosti, „mušice“, običaje svojih „nositelja“.

PLAVA KRAVATA-Plavo je boja vječnosti, simbolizira cjelovitost, spokoj, a onaj koji nosi plavu kravatu zacijelo je pošten, tih i baš kao i boja smiruje okolinu.

CRVENA KRAVATA- Oprez! Crveno je dvosmisleno! Može značiti i ljubav i srdžbu, i hrabrost i opasnost, a može imati i neke druge poruke.

CRNA KRAVATA- Ako se kombinira s nekim kontrastnim bojama i uzorcima, može značiti umjerenost i eleganciju.

ŽUTA KRAVATA- Mlado, puno nade, sretno.

ZELENA KRAVATA- Izražava mudrost.

SMEĐA KRAVATA- Najmanje pokazuje prljavštinu.

KOCKASTI UZORAK- Znači urednost, redovnost.

PRUGASTE KRAVATE- Obično prikrivaju želju za urednošću i redovnošću.

UZORAK S VIJUGAMA- Znači slobodu i relaksaciju.

UZORAK S KRUGOVIMA- Znači sjedinjenje reda i oblika.

UPOZNAJTE OSOBLJE MEDRESE

„0 ukusima se ne raspravlja“, kaže jedna latinska poslovica. Učenici u medresi nemaju razloga da raspravljaaju, jer miris i ukus koji dolazi iz naše kuhinje je svima podjednako dobar. Zato nam je drago što smo u prilici predstaviti ljude koji nam pripremaju zdravu i ukusnu hranu.

Piše: Ibrahim Đozić, IIIa

U ranijim brojevima „Šahida“ kroz rubriku „Predstavljamo“ imali ste priliku upoznati se sa dijelom zaposlenika u našoj Medresi. U tom duhu i nastavljamo pa ćemo u ovom broju predstaviti kuharsko osoblje.

To su osobe koje zasigurno uljepšavaju naš boravak, kako u školskoj zgradi tako i u Đačkom domu. Prostorije kuhinje su mjesta gdje učenici zasigurno najradije dolaze. To je možda zato što se kuhari trude da nam ugone ili zato što smo tad najopušteniji. Ne znam, no bilo kako bilo, ovdje najradije dolazimo jer se bez hrane ne može, hranu nalazimo upravo u kuhinji. Zahvaljujući stručnom timu na čelu sa Bahrudinom Uzunalićem, mi imamo veoma ukusne i hranjive obroke. To su tri obroka dnevno, a po potrebi i međuobroke.

Ono što je nama učenicima veoma važno je to što se kuhari često konsultuju sa predstavnicima učenika, ili putem anketa traže da im se kaže šta nam se sviđa, a šta ne, šta da se uvede kao novo jelo, a šta da prestanu kuhati. Ti potezi kuhara nas oduševljavaju i to je razlog našeg prijateljstva sa njima. Tradicionalno najbolji obrok je četvrtkom navečer, kada

Naše kuhare krasi I STRUKA I AHLAK

kuhari nagrađuju postače i ostale učenike prvoklasnim jelima. Zbog svega toga mi smo zahvalni Allahu dž,š. i sretni smo što smo dio ove velike porodice. A sada ćemo vam predstaviti zaposleno osoblje u kuhinji naše škole:

Ismeta Bašić, rođ. Hasić (03.01. 1973. Visoko). Osnovnu školu završila je u Velikom Čajnu. Srednju elektrotehničku školu završila je u Brezi. Udata je i majka dvoje djece, živi u Velikom Čajnu. Godine 2007 dobiva zaposlenje u Medresi kao kuhar, a potom upisuje kurs za kuhare u Sarajevu kojeg je uspješno završila. Njen životni moto je: „Reci istinu, pa makar i protiv tebe bila“.

Mahira Alijagić, rođ. Ćesa (05.12. 1983. Visoko). Osnovnu školu završila je u Velikom Čajnu, a Srednju Ugostiteljsko-turističku, zvanje kuhar u Visokom 2000-te godine. Udata je i majka dvoje djece. Posao je dobila 2006. godine u Medresi na mjesto kuhara. Njen životni moto je: „Budi blag i samilostan prema drugima“.

Senada Redžović - Spahović (25.09. 1966. Visoko). Do 2002. godine živjela je u Goraždu. Tu je završila osnovnu i srednju školu. Završila je srednju ekonomsku školu. Godine 2005. dobiva zaposlenje u Medresi na mjesto kuhara. 2006 godine upisuje kurs za

kuhare u Sarajevu kojeg uspješno završava.

Trenutno živi u Visokom i majka je dvoje djece. Njen životni moto je: "budi dobar prema drugim, pa će ti se isto vratiti".

Almir Baberović (02.09.1971. Visoko). Osnovnu školu završio je na Bucima, a potom Srednju ugostiteljsku školu IV stepen u Visokom. Po završetku srednje škole odlazi u JNA gdje je specijalizirao kuharstvo i dobio vojnu diplomu. Prije dolaska u Medresu bio je zaposlen u oružanim snagama BiH na funkciji 1. kuhara u činu podoficira. U Medresi radi od samog otvaranja Đačkog doma. Oženjen je i otac dvoje djece. Njegov životni moto je: "Rad, red i disciplina".

Bahrudin Uzunalić (12.12. 1969. Visoko). Osnovnu školu završio je u Velikom Čajnu. Srednju ugostiteljsku školu je završio u MSŠ "Hazim Šabanović" u Visokom 1987. godine. Oženjen je i otac je dvoje djece. U medresi radi na poslovima glavnog kuhara od samog otvaranja Đačkog doma. Njegov životni moto je: "Rad, rad, rad..."

Amel Omanović (23.6.1982. Visoko). Završio je Osnovnu školu "Mula Mustafa Bašeskija" u Moštru. Srednju ugostiteljsku školu završio je u Visokom u MSŠ "Hazim Šabanović". Nedavno se oženio. U Medresi radi od samog otvaranja Đačkog doma.

Selvedina Hajrić (14.1. 1965. Visoko). Osnovnu školu završila je na Bucima. Udata je, majka dva sina, ima jedno unuče. U Medresi radi od samog otvaranja Đačkog doma.

SPECIJALITETI BOSANSKE KUHINJE

BAMIJA

Potrebni sastojci

- 1 đerdan bamije
- 2 glavice luka
- 2 veće mrkve
- 1 čehno bijelog luka
- malo peršuna
- 1/2 kg miješanog mesa junetine i janjetine
- 1 kašika Vegete
- 1 kašika crvene paprike
- 1 kašičica mljevenog bibera
- 1-2 dl ulja

Priprema:

1. Luk sitno isjeći i dinstati na ulju
2. Dodati ostalu zelen i još malo dinstati
3. Dodati sitno sjeckano meso i sve zajedno dinstati dodavajući pomalo vode dok meso i povrće ne bude skoro gotovo
4. U međuvremenu se bamija na nizu (nanizana na konac) stavi u šerpu sa vodom i 3-4 kašike sirćeta i kuha oko 15 minuta
5. Skinuti sa vatre i procijediti
6. Skinuti bamiju sa konca i oprati je pod mlazom tople vode
7. Sastaviti sa već skuhanim povrćem i kuhati zajedno približno 15-20 minuta.
8. Ne sipati puno vode. Vodu dodavati samo po potrebi, kako bi se dobio gust saft.

BAKLAVA SA KEKSOM

Potrebni sastojci:

- 500 gr. tankih kora za pitu
- 2 dl. kiselog mleka
- 300 gr. šećera
- 3 dl. ulja
- 3 kom. jaja
- 1 kesica praška za pecivo
- 200 gr. mljevenih orača
- 300 gr. mljevenog keksa
- 3 dl. kisele vode za preliv
- 500 gr. šećera
- 4 dl. vode
- 1 limun

Priprema:

1. U odgovarajućoj posudi sjediniti kiselo mlijeko, šećer, 2 dl. ulja, jaja, prašak za pecivo, mljevene orahe i mljeveni keks i sve dobro izmiješati.
2. Tepsiju sa dubljim dnom nauljiti, pa dno prekriti sa dvije kore. Kiselu vodu i 1 dl. ulja sjediniti pa poprskati kore, zatim premazati filom, ponovo staviti dvije kore i nastaviti isti postupak dok se ne potroši sav materijal.
3. Pripremljenu baklavu isjeći na kocke i staviti da se peče u već zagrijanoj rerni na 200°C dok ne porumeni.

Pripremiti agdu sa limunom i zaliti gotovu baklavu.

POEZIJA

Životna želja

Kad sam se rodila, Bog me stavio na iskušenje
i sada ne mogu pronaći rješenje.
Ostavio me bez najvažnije ruke,
koja bi mogla skratiti sve moje muke.

Ta bi ruka uvijek bila na snazi,
kada bi trebala da me mazi i pazi.
I sada sanjam da me uhvati za ruku
i odvede da izučavam nauku!

To je ruka moga oca,
moje duše, jednoga poznavaoća.
Sve bi boli otklonio moje,
kada bi samo ispružio ruke svoje.

I cio se život sam se nadala
kad dođe istina na svjetlo dana.
Bilo je teško i nezamislivo čuti,
barem sam mogla njegov mezar poljubiti!

Sumejja Durmiš, Ib

Kako dalje

I posljednji most sam srušila
I ove svoje snove zaboravila
I posljednju nadu izbrisala
Jer nisam na vrijeme stala

I ne pomisli da sve ovo proče,
I opusti se uz miris hladnoće
I zaljubi se u kapljice rose
Jer neznah sta novi dani nose ?!

I nedadoh srcu da bira
Između puteva nemira i mira
I ni na tren ne osjeti se zanosno
Dok je sad za sve kasno...

Nadžida Alihodžić Ib

18. decembar

Kad zaboraviš decembar
18. taj hladni dan
Sjeti se ponekad bar
Da si živio najljepši san

Sjeti se srijede ledene
I ovih snijegova prvih,
Sjeti se bar ponekad mene
I naših zelja neostvarenih.

Kad zaboraviš decembar, tek tad
Reči ćeš da sve dođe i ode,
Al' će zauvijek jedno ime i grad
Istim putem da te vode.

Možda ću tada biti daleko
Možda ti i neću biti "NEKO"
Al' ćeš znati da i noć i dan
Potrebni su za san

Nadžida Alihodžić Ib

Osjećaji jednog srca

Kiša bije,
A suza se krije.
Srca prati,
Želi da te vrati.

Tmurno nebo gleda u mene
A sjaj gube moje oči snene
Tamne misli obuzimaju me svu,
Sjećaju me na moju sudbinu sivu.

Zašto boli,
Ako te neko voli?
Jeli se to srce buni,
Želi da svoju čašu ljubavi puni?

Kiša pada sve tiše,
A njega neće biti nikad više.

Sumejja Durmiš, Ib

POEZIJA

KABUR

Kabur je hodnik života, mjesto kojim ide putnik već sutra,
Vlažno boravište gosta, zamjena za njegovu ovozemaljsku odoru.
U Berzahu je vrijeme zaustavljeno, pred vratima stoji nemoćno,
Kabur je granica onostranog nepoznatog, kraj dugoga puta,
On je posljednji hipodrum u kasu jahača života.
Kabur je naše surmom ukrašeno jutro u kojemu
veličanstvena zora ne sviće,
On je naše uže za vječnost, onima bogobojaznima,
On je naša kob i nesreća, onima klevetnicima nesrećnicima.
Kabur je naš osmijeh i naša suza, komad zemlje od koje se ježi,
On je ovosvjetsko izbjavljenje od teškog zulumata.
Kabur je radost potlačenih, izlaz iz okova nepravde,
U dugoj noći našoj iscjeljuje nesreću i slabost.
On je gorka poema strašne istine u metežu života,
Memljivi svetionik što osvjetljava plamenom put onome koji luta.
Vanjstinom, on je vrijeme strahota od kojeg se pogledi mute,
Kidaju i komadaju tjelesa i kosti koje nas krute,
Mrvljenje i drobljenje lobanja u sitne djeliće prašine,
Brisanje trenutaka sreće u svijetu borbe izjelica.
U biti, kabur je put ka sreći i konačnom raspletu,
Vrijeme obnavljanja, i stanište dragih,
Vrijeme zelenih perivoja po vrtovima i plodnim poljima,
Vrijeme svanuća bez zalazaka, predstojećih vjenčanja.
Kabur je strašilo za onog u cvijetu mladosti, utkan u šare života
Zapisan na vlažnoj ploči, govor što uništava razum,
I ništa ne ispisiuje stranicu života kao hladnoća njegovog užasa.
Kabur je s drugu stranu života, blizak poput prisnoga druga,
Dvije rijeke, uzburkane bujice od ezela do ebada,
Uporedo teku obalom onostranog dotičiću mu korito.
A iza točka postojanja prsti su u kopreni,
Pod upravom Vječnog široki svjetovi univerzuma,
Opijeni plove poslušno, a Onaj Koji Opija pokreće ih na ples vjetra.
Neprolazna ljubav se diže iznad putokaza i kraljevstava,
Uzmi od vatre uzvišene ljubavi radi njenoga slatkoga šefa'ata,
Jer ljubav je žeravica strasti svemira i dar drevni,
Ljubav osvjetljava put i kako doći do Sjajnog.
Ljubav je melodija odsvirana na instrumentu beskrajnog svemira,
Ona odstranjuje sve unutarnje nedostatke i prljavštine.
Stoga pij iz čaše čiste i budi srećan i očišćen,
I poput ptice koja u zanosu uzvišenome leti ka nemogućem.

(Preuzeto iz časopisa «Hirā» broj 10, januar-mart 2008. godine, str. 60. i 61.)

Prevela: Sadžida Alihodžić, IVb

*Bajram ide,
bajramu se nadam*

*Bajram ide, Bajramu se nadam:
"Šta bih dragom bajramluka dala?"*

*Kad bih dragom vezen jagluk dala
dragi mi je, malo mu je dara!*

*Kad bih dragom boščaluka dala
sirota sam, mnogo mu je dara!*

*Kad bih dragom bjelo lice dala,
hvalit će se među jaranima!"*

SPORT

FUDBALSKA PRAVILA I STANDARDI

Fudbal je omiljena zabava miliona ljudi širom svijeta. Koliko njih može odgovoriti na "glupa" pitanja kao što su, naprimjer, kolike su dimenzije stadiona ili kaznenog prostora, a kamoli na pitanje zašto i otkad je to tako?

Priredio: Ensar Mahmutović, Ila

Zbog engleskog porijekla fudbala i nadmoći britanskih saveza u ranim danima IFAB-a, standardne dimenzije fudbalskog igrališta izražene su u jardima. Tako, npr., jedanaesterac nije udarac upućen s 11 metara, već s 12 jardi! Iako se danas sve više preračunava u metre, fudbalske nacije s engleskog govornog područja i dalje koriste jarde kao mjernu jedinicu.

Igralište je oblika pravougaonika. Za međunarodne utakmice, dužina ne smije prelaziti 90 do 100 metara, a širina bi trebala biti između 65 i 75 metara (nekada dužine od 90 do 110 metara i širine od 45 do 90 metara, a danas tačno 105m sa 68m - po propisima UEFA). Ove duže linije nazivaju se aut-linije, a kraće gol-linije. Dužina aut-linije mora biti veća od dužine gol-linije. Na gol-liniji postavljeni su golovi. Gol se sastoji od prečke i dvije stative. Prečka mora biti duga tačno 8 jardi (7.32 metara). Stative su visoke 2.44 metra od terena.

Ispred svakog gola je šesnaesterac, još poznat i pod nazivom kazneni prostor. Poprečna linija spaja dvije okomite linije duge 18 jardi, ili preračunato 16,5 metara. Svaki se prekršaj napravljen u šesnaesteru od strane odbrambenih igrača kažnjava jedanaestercom.

Trajanje utakmice i određivanje pobjednika

Standardna utakmica za odrasle sastoji se od dva dijela po 45 minuta poznatih kao poluvrijeme. Dakle, utakmica traje 90 minuta. Obično je između dva poluvremena odmor od 15 minuta.

Glavni sudija je jedini službeni mjerilac vremena na utakmici. On donosi odluku kolika će biti nadoknada izgubljenog vremena. Vrijeme se gubi obavljanjem zamjena, pružanja medicinske pomoći ozlijeđenom igraču, slavljenjem gola. Glavni sudija će pokazati četvrtom sudiji kolika je nadoknada, a ovaj će podignuti mali semafor koji pokazuje igračima i publici koliko se minuta nadoknađuje.

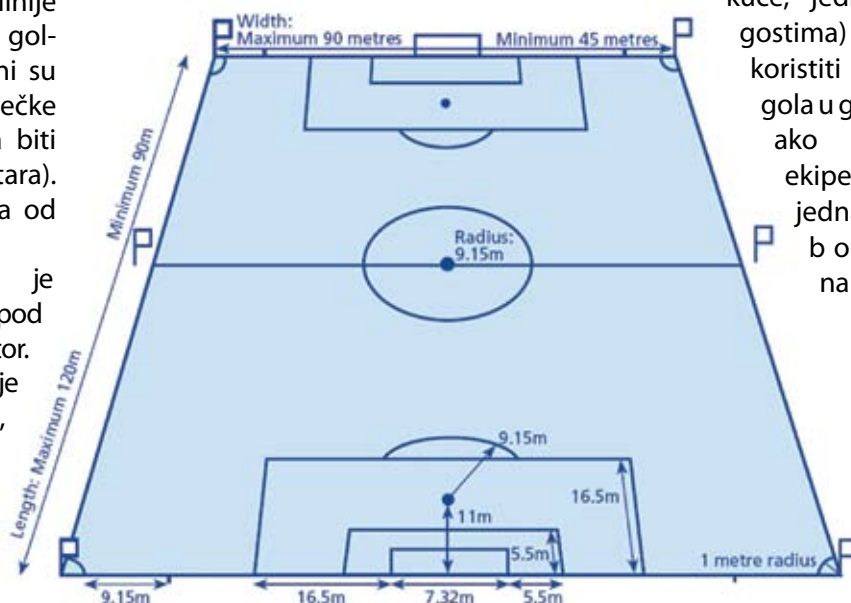
Utakmice u ligi mogu završiti i neriješeno, no u nokaut-fazi (mora se dobiti pobjednik) takmičenja neriješena utakmica poslije odigranih 90 minuta rješava se produžecima, a ako je i tada neriješeno, onda se pristupa izvođenju jedanaesteraca.

Golovi postignuti u produžecima se u službenim statistikama trebaju računati kao da su postignuti tokom regularnih 90 minuta. Kod jedanaesteraca, to je drugačije.

Oni koji su postignuti tokom 90 minuta ili produžetaka računaju se kao gol iz igre, a oni koji su postignuti poslije 90 minuta i produžetaka ne računaju se u službenim statistikama.

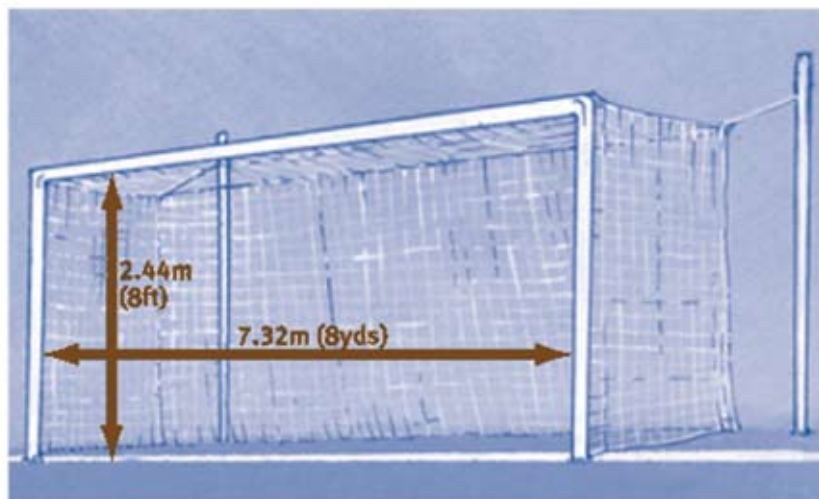
Takmičenja koja se održavaju dvokružno (ekipe igraju jedna protiv druge dvaput; jednom kod

kuće, jednom u gostima) mogu koristiti pravilo gola u gostima, ako dvije ekipe imaju jednak broj bodova na kraju

takmičenja. Ako je i broj golova u gostima također jednak, onda se može izračunati omjer dosuđenih i iskorištenih jedanaesteraca. No, najlakša je varijanta odigravanje nove, odlučujuće utakmice.

U kasnim 90-im godinama 20. vijeka, IFAB je počeo eksperimentirati s načinima koji bi omogućavali završetak utakmice bez izvođenja jedanaesteraca. To su bili zlatni gol i srebrni gol. Zlatni gol znači trenutni završetak utakmice i pobjedu ekipe koja je postigla gol. Srebrni gol donosi pobjedu ekipi koja ima prednost na kraju produžetka. Pravilo zlatnog gola uvedeno je na SP-

u 1998. u Francuskoj, a srebrni gol na EP-u 2004. u Portugalu. Eksperimenti sa zlatnim i

srebrnim golom su ukinuti te se IFAB vratio tradiciji i odigravanju produžetaka do kraja.

Priredila: Amina Smailagić, Ib

JIGORO KANO, OSNIVAČ JUDO-a

„Prije i nakon vježbe ili borbe u judu suparnici se naklone jedan drugome. Naklon je izraz zahvalnosti i poštovanja. Time zahvaljujete svom protivniku što vam daje priliku da usavršite svoju tehniku.“

transformaciju i promijeni cilj koji je tada prvenstveno bio ozljeđivanje i ubijanje protivnika u jedan puno plemenitiji aspekt koji borilačke vještine imaju. Nakon što je 1882. godine postao majstor nekoliko JuJutsu stilova, posvetio se razvijanju nove borilačke discipline, koja bi omogućavala slabijim osobama da pobijede mnogo veće protivnike.

Tako se počeo razvijati judo. Sa svojih 9 učenika u malom budističkom hramu Eishoji je osnovao Kodokan institut i razvijao ono iz čega će nastati Judo (Na japanskom jeziku - Nježni put). Judo je postao posebno popularan već 1886. kada je policija grada Tokia organizovala turnir „Judo Vs JuJutsu“. Ukupno se održalo 15 mečeva, a judo ekipa je uvjerljivo pobijedila. Judo je ubrzo postao dio Japanskog školskog obrazovanja, a počeo se širiti i po cijelom

svijetu. Kano je bio vrlo utjecajna osoba, bio je i ministar sporta te je sa svojim internacionalnim karakterom uspio judo proširiti po čitavom svijetu, šaljući misionare juda, svoje učenike u svijet.

Također, vrlo je pozitivno utjecao na očuvanje tradicionalnih borilačkih vještina, jer je pozivao i surađivao sa mnogim majstorima kojima je davao mjesta u Kodokanu kako bi podučavali svoju vještinu. Također, bitno je istaći da je uspio ujediniti u ideji juda podjelu Japana na moderni i tradicionalni, tako što je obnovio školu Buttokukai (škola za izučavanje ratnih puteva) i u njoj postavio svoje najbolje učenike. Buttokukai je opstao do danas, iako je nakon Drugog svjetskog rata bio spaljen, jer je bio škola koju su svi japanski časnici i dočasnici morali proći pa su je Amerikanci smatrali izvorom japanskog imperijalizma.

Profesor Jigoro Kano rođen je 1860. godine. Borilačkim vještinama počeo se baviti tek kad je napunio osamnaest godina. Fizički je bio jako slab i krhko građen što mu je otežavalo napredak. U svojoj mladosti je izučavao razne škole jiujitsua, prvenstveno Tenshin shinyo ryu Kito ryu jujutsu. Zbog toga što mu je njegova građa otežavala napredak, shvatio je da samo izuzetnim poznavanjem tehnike i principa može pobijediti jače i veće protivnike. Jigoro Kano je bio vizionar i osjetio je da su borilačke vještine na zalasku popularnosti ponajviše zbog lošeg pristupa na treninzima, pa je tako došao na ideju da napravi

Prvi red:

Buko Haris, Nevzet Šabanovski, Muhamed Suljić, Semin Karaga, Kemal Halilović, Fatih Omerbašić, Benjamin Hindija, Amir Karahodžić, Vildan Tursić

Drugi red:

Samed Kozlić, Belmin Mešanović, Fejzić Dženan, Kaltak Dženan, Ahmed Pašalić, Rajif Maglić, Ahmed Saletović, Namir Lepić, Glamočak Adi, Muamer Mehić.

Treći red:

Armin Nukić, Kenan Kadušić, Šefik Spahić, El-Nur Mehmedović, Mehmed Bešlija, Medin Meškić, Imran Omerbašić, Mehmed Kapetanović, Nedžmin Omerhodžić.

Gledajući slijeva nadesno

Prvi red:

Lejla Zulić, Emina Hadžić, Nermana Hađić, Hatidža Barčić, Mirnesa Horoz, Aida Bliznović, Šejma Patković, Sabira Patković, Amina Kapo, Bensada Šabanović, Azra Banjić.

Drugi red:

Mukadesa Gondžo, Ajla Hrustić, Amina Smailagić, Nezira Hodžabegović, Belma Bureković, Merjem Valjevac, Ajla Hujić, Sadeta Silajđija, Rabija Polić, Merima Junuzović.

Treći red:

Zejneb Abdel Aziz, Amina Čišija, Selma Kovo, Jasmina Musić, Emira Šabić, Hasiba Topić, Hanifa Čehić, Sumejja Durmiš, Amina Đulan, Merhana Muslić, Hasna Spahić.

Na slici nedostaju: Selma Al-Ali i Nadira Patković.

PREDSTAVLJAMO UČENIKE PRVOG RAZREDA

Razrednik: Emir Uzunalić, prof.
Odgajatelj: Dženan Fatić, prof.

Ia

Razrednica: Saliha Delibašić, prof.
Odgajateljica: Amela Numanagić, prof.

Ib

KOVO galerija

Shopping centar za cijelu porodicu

Ozrakovići bb, 71300 Visoko, BiH
www.kovo.co.ba e-mail: **galerijakovo@bih.net.ba**
Tel./Fax: **+387 32 738 056**
Radno vrijeme: **08-22 nedjeljom 09-19**